

Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens, riksdagsstyrelsens och Riksdagens ombudsmäns (JO) förslag om anslag för utgiftsområde 1. Därmed avstyrker utskottet oppositionspartiernas alternativa budgetförslag. Utskottet tillstyrker också regeringens och riksdagsstyrelsens förslag om vissa bemyndiganden om ekonomiska åtaganden. Vidare tillstyrker utskottet riksdagsstyrelsens förslag om godkännande av en investeringsplan. Utskottet tillstyrker dessutom Riksdagens ombudsmäns (JO) förslag om anslagsfinansiering av anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet. Även regeringens förslag om mål för demokratipolitiken tillstyrks.

Övriga motionsförslag som behandlas i betänkandet avstyrks.

I betänkandet finns fyra reservationer (SD, V, KD) och fem särskilda yttranden (M, SD, C, L, KD). Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna har inte deltagit i anslagsbeslutet. Dessa partier redovisar i stället sina ställningstaganden i särskilda yttranden.

Utskottet föreslår slutligen att riksdagen lägger Riksdagsförvaltningens årsredovisning till handlingarna.

Behandlade förslag

Proposition 2017/18:1 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse.

Redogörelse 2016/17:RS1 Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2016.

Cirka 30 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2017/18.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	7
Ärendet och dess beredning.....	7
Budgetprocessen i riksdagen	7
Betänkandets disposition	8
Utskottets överväganden.....	9
Målen för utgiftsområde 1	9
Mål och resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1	12
Anslag m.m. inom utgiftsområde 1	28
Apanaget.....	48
Regeringskansliets organisation	50
Utrikesförvaltningens organisation.....	51
Frågor om statsrådets ekonomiska villkor	52
Sieps uppdrag	54
Riksdagsförvaltningens årsredovisning	55
Reservationer	57
1. Apanaget, punkt 3 (V)	57
2. Regeringskansliets organisation, punkt 4 (KD)	57
3. Utrikesförvaltningens organisation, punkt 5 (V)	58
4. Sieps uppdrag, punkt 7 (SD).....	58
Särskilda yttranden	60
1. Anslag m.m. inom utgiftsområde 1, punkt 2 (M)	60
2. Anslag m.m. inom utgiftsområde 1, punkt 2 (SD).....	62
3. Anslag m.m. inom utgiftsområde 1, punkt 2 (C)	65
4. Anslag m.m. inom utgiftsområde 1, punkt 2 (L)	67
5. Anslag m.m. inom utgiftsområde 1, punkt 2 (KD)	68
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	71
Proposition 2017/18:1	71
Redogörelse 2016/17:RS1	71
Motioner från allmänna motionstiden 2017/18	72
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens, riksdagsstyrelsens, Riksdagens ombudsmäns (JO) och oppositionspartiernas anslagsförslag.....	76
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens förslag till beställningsbemyndiganden och oppositionspartiernas inställning till förslaget	77
<i>Bilaga 4</i>	
Utskottets anslagsförslag	78
<i>Bilaga 5</i>	
Utskottets förslag till beställningsbemyndiganden	79
<i>Bilaga 6</i>	
Utrikesutskottets yttrande 2017/18:UU1y	80
<i>Tabell</i>	
Investeringsplan för 2:3 Riksdagens fastighetsanslag.....	31
Anslagsförslagen inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse	76

Förslagen till beställningsbemyndiganden inom utgiftsområde 1	
Rikets styrelse	77
Utskottets förslag till beslut om anslag för 2018 inom utgiftsområde 1	
Rikets styrelse	78
Utskottets förslag till beställningsbemyndiganden inom utgiftsområde 1	
Rikets styrelse	79

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Målen för utgiftsområde 1

Riksdagen godkänner regeringens förslag till mål för demokratipolitiken.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:1 utgiftsområde 1 punkt 1.

2. Anslag m.m. inom utgiftsområde 1

a) Anslagen för 2018

Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2018 inom utgiftsområde 1 i enlighet med utskottets förslag i bilaga 4.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:1 utgiftsområde 1 punkterna 2, 7 och 9 samt avslår motionerna

2017/18:2524 av Jonas Millard m.fl. (SD, -),

2017/18:2818 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkande 18,

2017/18:3095 av Tuve Skånberg m.fl. (KD),

2017/18:3394 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 6,

2017/18:3587 av Tina Acketoft m.fl. (L) yrkandena 3 och 4,

2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 26,

2017/18:3650 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkandena 3, 4, 6 och 12,

2017/18:3695 av Per-Ingvar Johnsson och Johan Hedin (båda C),

2017/18:3770 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkandena 1–8 och

2017/18:3822 av Tina Acketoft m.fl. (L).

b) Beställningsbemyndiganden för regeringen

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2018 för anslagen 6:5 Stöd till politiska partier och 8:1 Presstödet besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom den tidsperiod som anges i utskottets förslag i bilaga 5.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:1 utgiftsområde 1 punkt 3.

c) Låneram för Riksdagsförvaltningen

Riksdagen bemyndigar Riksdagsförvaltningen att för 2018 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 100 000 000 kronor och för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 550 000 000 kronor.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:1 utgiftsområde 1 punkterna 4 och 6.

d) Investeringsplan för riksdagens fastigheter

Riksdagen godkänner riksdagsstyrelsens förslag till investeringsplan för anslaget 2:3 Riksdagens fastighetsanslag för 2018-2020.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:1 utgiftsområde 1 punkt 5.

e) Anslagsfinansiering av anläggningstillgångar hos Riksdagens ombudsmän (JO)

Riksdagen godkänner att Riksdagens ombudsmän (JO) för 2018 får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:1 utgiftsområde 1 punkt 8.

3. Apanaget

Riksdagen avslår motion

2017/18:450 av Robert Hannah (L) yrkandena 1–3.

Reservation 1 (V)

4. Regeringskansliets organisation

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:1710 av Jan Lindholm (MP) och

2017/18:3424 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 4.

Reservation 2 (KD)

5. Utrikesförvaltningens organisation

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:530 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkande 2 och

2017/18:2008 av Anders Hansson (M).

Reservation 3 (V)

6. Frågor om statsrådets ekonomiska villkor

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:166 av Jeff Ahl (SD) yrkande 2 och

2017/18:167 av Jeff Ahl (SD) yrkande 2.

7. Sieps uppdrag

Riksdagen avslår motion

2017/18:877 av Jonas Millard m.fl. (SD, -) yrkande 5.

Reservation 4 (SD)

8. Riksdagsförvaltningens årsredovisning

Riksdagen lägger redogörelse 2016/17:RS1 till handlingarna.

Stockholm den 23 november 2017

På konstitutionsutskottets vägnar

Beatrice Ask

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Beatrice Ask (M)*, Björn von Sydow (S), Hans Ekström (S), Veronica Lindholm (S), Jonas Millard (SD)*, Annicka Engblom (M)*, Per-Ingvar Johnsson (C)*, Agneta Börjesson (MP), Marta Obminska (M)*, Emanuel Öz (S), Fredrik Eriksson (SD)*, Tina Acketoft (L)*, Mia Sydow Mölleby (V), Tuve Skånberg (KD)*, Laila Naraghi (S), Lisbeth Sundén Andersson (M)* och Eva-Lena Gustavsson (S).

* Avstår från ställningstagande under punkt 2, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta ärende behandlas regeringens budgetproposition för 2018 i de delar som rör utgiftsområde 1 Rikets styrelse (prop. 2017/18:1 utg.omr. 1), Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2016 (redog. 2016/17:RS1) och cirka 30 motionsyrkanden som har väckts under den allmänna motionstiden 2017/18.

För utgiftsområde 1 lämnar regeringen, riksdagsstyrelsen och Riksdagens ombudsmän (JO) förslag om anslag inom utgiftsområdet. Regeringen och riksdagsstyrelsen lämnar även förslag till bemyndiganden. Riksdagens ombudsmän (JO) föreslår att riksdagen beslutar att Riksdagens ombudsmän för 2018 får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet. Riksdagsstyrelsen föreslår också att riksdagen godkänner en investeringsplan.

Regeringen föreslår vidare att riksdagen godkänner att målet för demokratipolitiken ändras.

Regeringens, riksdagsstyrelsens och Riksdagens ombudsmäns (JO) förslag till riksdagsbeslut samt förslagen i motionerna finns i bilaga 1.

I bilaga 2 finns en sammanställning av regeringens, riksdagsstyrelsens och Riksdagens ombudsmäns (JO) förslag till anslagsfördelning inom utgiftsområdet för 2018 och de avvikelser från dessa som Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna föreslår i sina anslagsmotioner.

I bilaga 3 finns en sammanställning av regeringens förslag till beställningsbemyndiganden inom utgiftsområde 1 och Moderaternas, Sverigedemokraternas, Centerpartiets, Liberalernas och Kristdemokraternas inställning till dessa bemyndiganden.

Den 7 november 2017 lämnade riksdagsdirektören Kathrin Flossing och medarbetare information till utskottet om Riksdagsförvaltningens årsredovisning för 2016 och budgetförslagen för 2018 m.m.

Konstitutionsutskottet har gett utrikesutskottet tillfälle att yttra sig över förslagen i budgetpropositionen och motionerna i de delar som rör utrikesförvaltningen. Utrikesutskottets yttrande finns i bilaga 6.

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen i ett första steg i budgetprocessen fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till (11 kap. 18 § riksdagsordningen).

Riksdagen har, med bifall till regeringens förslag, bestämt att utgiftsramen för 2018 för utgiftsområde 1 Rikets styrelse ska uppgå till 14 531 335 000 kronor (prop. 2017/18:1, bet. 2017/18:FiU1, rskr. 2017/18:54). I detta ärende ska konstitutionsutskottet föreslå för riksdagen hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslag för utgiftsområdet ska göras genom *ett* beslut (11 kap. 18 § riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Enligt budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat.

I utskottens beredning av ärenden ingår uppgiften att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21). Av riktlinjerna framgår att riksdagen beställer och tar emot information om resultatet av statens verksamhet.

Utskottet har mot den bakgrunden analyserat regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 1 i budgetpropositionen.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att målen för utgiftsområdet och regeringens resultatredovisning behandlas i två inledande avsnitt. Därefter behandlas de förslag i budgetpropositionen och i motionerna som gäller anslag inom utgiftsområde 1. Slutligen behandlas regeringens övriga förslag i budgetpropositionen och ett antal motionsförslag som väckts under allmänna motionstiden 2017/18. Förslagen i dessa motioner gäller en rad olika frågor som berör några av de ändamål och verksamheter som innefattas i utgiftsområde 1. Slutligen behandlas Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2016.

Utskottets överväganden

Målen för utgiftsområde 1

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner regeringens förslag om att målet för demokratipolitiken ska vara en levande demokrati som är uthållig, kännetecknas av delaktighet och där möjligheterna till inflytande är jämlika.

Propositionen

Gällande mål

Riksdagen har godkänt fem mål inom utgiftsområdet. Dessa mål rör samepolitiken, demokratipolitik, mänskliga rättigheter, nationella minoriteter och medier. Regeringen har beslutat om ett generellt mål för området länsstyrelserna. Detta mål är dock inte bundet med riksdagen. Länsstyrelserna har emellertid uppgifter inom ramen för de nationella målen som är fördelade på ett stort antal utgiftsområden, och flera av dessa mål är riksdagsbundna.

Det övergripande målet för samepolitiken är att verka för en levande samisk kultur byggd på en ekologiskt hållbar rennäring och andra samiska näringar. Detta mål godkändes av riksdagen 2005 (prop. 2005/06:1 utg.omr. 23, bet. 2005/06:MJU2, rskr. 2005/06:108).

Målet för demokratipolitiken är en levande demokrati där individens möjligheter till inflytande förstärks. Målet för politiken för mänskliga rättigheter är att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. Båda dessa mål godkändes av riksdagen 2015 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 1, bet. 2015/16:KU1, rskr. 2015/16:59).

Målet för politiken för nationella minoriteter är att ge skydd för de nationella minoriteterna och stärka deras möjligheter till inflytande samt stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande. Detta mål godkändes av riksdagen 2008 (prop. 2008/09:1 utg.omr. 1, bet. 2008/09:KU1, rskr. 2008/09:83).

Målet för medieområdet är att stödja yttrandefrihet, mångfald, massmediernas oberoende och tillgänglighet samt att motverka skadlig mediepåverkan. Detta mål godkändes av riksdagen 2014 (prop. 2014/15:1 utg.omr. 17, bet. 2014/15:KrU6, rskr. 2014/15:96).

Målen för övriga delområden inom utgiftsområde 1 är inte bundna med riksdagen. Dessa mål behandlas i budgetpropositionen under respektive delområde. Några av målen behandlas längre fram i detta betänkande i avsnittet Anslag m.m. inom utgiftsområde 1.

Regeringens förslag

I propositionen anförs att Demokratiutredningen (SOU 2016:5) föreslagit att det nuvarande målet för demokratipolitiken ersätts med ett nytt mål som i högre grad tar hänsyn till jämlikhet, till vikten av att många medborgare känner sig delaktiga och till att demokratin behöver vara hållbar över tid.

Med utgångspunkt i Demokratiutredningens förslag och överväganden föreslår regeringen att målet för politikområdet ändras till: ”En levande demokrati som är uthållig, kännetecknas av delaktighet och där möjligheterna till inflytande är jämlika”.

Regeringen anför i propositionen att det med ordet ”uthållig” förtydligas att demokratin behöver vara robust och stå stark även i ett längre tidsperspektiv och i en föränderlig omvärld. Om inte många människor känner sig delaktiga i demokratin och det gemensamma samhället blir demokratin enligt regeringen svag. En väl fungerande demokrati förutsätter vidare att möjligheterna att komma till tals och delta i demokratiska processer är jämlika. Regeringen anser att fler människor behöver få tillgång till de resurser som är nödvändiga för att kunna delta och göra sin röst hörd i frågor som berör och engagerar.

Demokratiutredningen

Regeringen beslutade den 17 juli 2014 att uppdra åt en särskild utredare att utarbeta förslag till åtgärder för att öka och bredda engagemanget inom den representativa demokratin och stärka individens möjligheter till delaktighet i och inflytande över det politiska beslutsfattandet mellan de allmänna valen. Utredningen, som fick namnet 2014 års Demokratiutredning – Delaktighet och jämlikt inflytande, lämnade i januari 2016 betänkandet Låt fler forma framtiden (SOU 2016:5).

I betänkandet anförs att det finns skäl att upphäva det nuvarande målet för demokratipolitiken och att besluta om ett nytt mål som tydligare betonar värdet av delaktighet och jämlikt inflytande. Enligt utredningen tar det nuvarande målet inte hänsyn till jämlikhet, vilket är ett demokratiideal som är centralt i vårt styrelseskick. Vidare anförs i betänkandet att demokratipolitiken inte enbart kan ta avstamp i enskilda individers rätt till inflytande utan måste även handla om individers politiska organisering, deltagande och förutsättningar för att gemensamt bilda opinion. Demokratin blir dessutom starkare när det är många som deltar. Ett brett deltagande ger bättre förutsättningar för att fler röster ska kunna komma till uttryck och inflytandet därmed blir mer jämlikt. Ett jämlikt inflytande förutsätter dock enligt utredningen att alla har möjligheter att delta och påverka den politiska maktutövningen oavsett kön, hudfärg, språklig, etnisk eller religiös tillhörighet, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder eller socioekonomisk status. Syftet med demokratipolitiken bör därför enligt utredningen vara att öka delaktigheten och att verka för att inflytandet utövas mer jämlikt. Begreppet delaktighet innebär här både att faktiskt delta och en upplevelse av att vara delaktig.

Vidare anfördes i betänkandet att demokratin måste vara hållbar. En hållbar demokrati förutsätter att det demokratiska engagemanget är högt och att de flesta upplever att de kan påverka. Samtidigt handlar hållbarhet enligt utredningen om starka offentliga institutioner som kan fatta beslut på ett rättssäkert och transparent sätt. Då kan medborgarna känna förtroende för demokratin. En långsiktigt hållbar demokrati förutsätter också enligt utredningen att de mänskliga rättigheterna respekteras. Kunskapen och medvetenheten om demokratins grundläggande principer, alla människors lika värde och den enskilda människans frihet och värdighet, måste vara förankrade i samhället. Vidare anfördes i betänkandet att en sådan demokrati är motståndskraftig mot våldsbejakande extremism och andra antidemokratiska uttryck.

Tidigare behandling

I budgetpropositionen för 2009 föreslog regeringen bl.a. att det dåvarande målet för demokratipolitiken skulle upphävas och ersättas med ett nytt, övergripande mål (prop. 2008/09:1 utg.omr. 1 s. 56). Det nya, övergripande målet skulle enligt regeringen vara en levande demokrati där individens möjligheter till inflytande stärks och de mänskliga rättigheterna respekteras. I en motion yrkades att riksdagen borde återinföra målet för demokratipolitiken med den lydelse det hade t.o.m. 2007 och med innebörden att folkstyrelsen ska värnas och fördjupas.

I sitt ställningstagande delade konstitutionsutskottet den uppfattning som regeringen framförde i propositionen om att demokratin förutsätter ett förverkligande av de mänskliga rättigheterna och att de mänskliga rättigheterna samtidigt förutsätter ett demokratiskt styrelseskick och stärks av en demokrati där människor har makt över den egna vardagen och möjligheter att påverka (bet. 2008/09:KU1 s. 46). Genom att lyfta fram dels den enskilda individens mänskliga rättigheter som en förutsättning för ett aktivt deltagande, dels individens möjligheter att utöva inflytande tydliggörs enligt utskottet det ömsesidiga beroendet mellan demokrati och mänskliga rättigheter. Utskottet tillstyrkte regeringens förslag om att det gamla målet skulle upphöra att gälla och om att ett nytt, övergripande mål skulle införas. I denna del finns i betänkandet en reservation (S).

Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2016 riksdagen att dels ändra det övergripande målet för demokratipolitiken, dels införa ett nytt övergripande mål för politiken för mänskliga rättigheter (prop. 2015/16:1 utg.omr. 1). Regeringen framhöll att det är en skyldighet för ett lands regering att säkerställa att respekten för de mänskliga rättigheterna upprätthålls genom bl.a. effektiv lagstiftning, ett fungerande rättsväsen och utbildning. Regeringen föreslog att målet för politiken för mänskliga rättigheter skulle vara att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. Det föreslagna målet skulle enligt regeringen täcka alla slags förpliktelser som de internationella åtagandena medför för Sverige som

konventionsstat. Ett eget övergripande mål för politiken för mänskliga rättigheter skulle också enligt regeringen innebära att det övergripande målet för demokratipolitiken behövde ändras. Det nya målet för demokratipolitiken föreslogs vara en levande demokrati där individens möjligheter till inflytande förstärks. I en motion yrkades avslag på regeringens förslag om mål för politiken för mänskliga rättigheter och att detta mål i stället borde vara att säkerställa full respekt för de mänskliga rättigheterna.

I sitt ställningstagande delade utskottet den uppfattning som regeringen framförde i propositionen om behovet av ett eget övergripande mål för politiken för mänskliga rättigheter (bet. 2015/16:KU1 s. 15). Genom att lyfta fram de mänskliga rättigheterna i ett eget mål tydliggörs enligt utskottet vikten av att säkerställa full respekt för dessa rättigheter i Sverige. Utskottet hade inget att invända mot den föreslagna lydelsen av målet. Ett eget övergripande mål för politiken för mänskliga rättigheter innebar enligt utskottet att det övergripande målet för demokratipolitiken behövde ändras. Utskottet tillstyrkte regeringens förslag om målen för demokratipolitiken och för politiken för mänskliga rättigheter. I denna del finns i betänkandet en reservation (M).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det nya målet för demokratipolitiken som regeringen föreslår bör godkännas.

Mål och resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1

Propositionen

Inledning

Riksdagen har, som nämnts ovan, godkänt fem mål inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse. Dessa mål rör områdena samepolitik, demokratipolitik, politiken för mänskliga rättigheter, nationella minoriteter samt medier. Målen för övriga delområden inom utgiftsområde 1 är inte bundna med riksdagen. I detta avsnitt finns en redogörelse för de mål som rör flera utgiftsområden och som inte behandlas närmare inom utgiftsområde 1, nämligen det övergripande målet för samepolitiken och målet för medierna. Därefter finns en redogörelse för målen för områdena demokratipolitik, politiken för mänskliga rättigheter och nationella minoriteter samt för vissa av länsstyrelsernas verksamheter. Det finns även en närmare redogörelse för Sametinget och en del av samepolitiken.

Regeringens samepolitik redovisas i budgetpropositionen under flera utgiftsområden. Bland dessa kan nämnas utgiftsområdena 16 Utbildning och universitetsforskning, 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid och 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel. Inom utgiftsområde 1 finns budgetförslag för anslaget 3:1 *Sametinget* och en redogörelse för målet, resultat-

redovisningen och politikens inriktning framöver för samepolitiken när det gäller att verka för en levande samisk kultur.

Området medier omfattar Myndigheten för press, radio och tv, Statens medieråd, presstöd, utbyte av tv-sändningar mellan Sverige och Finland, forskning och dokumentation om medieutvecklingen, avgift till Europeiska audiovisuella observationer samt stöd till taltidningar. Vidare omfattas Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB. Området är delat mellan utgiftsområdena 1 Rikets styrelse och 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid. Inom utgiftsområde 1 finns budgetförslag för anslagen 8:1 *Presstöd* och 8:2 *Myndigheten för press, radio och tv*.

Målet för medieområdet är att stödja yttrandefrihet, mångfald, massmediernas oberoende och tillgänglighet samt att motverka skadlig mediepåverkan. Detta mål godkändes av riksdagen 2014 (prop. 2014/15:1 utg.omr. 17, bet. 2014/15:KrU6, rskr. 2014/15:96).

Målet, resultatredovisningen och politikens inriktning framöver för området medier behandlas samlat i budgetpropositionen inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid och bereds följaktligen av kulturutskottet.

Sametinget och del av samepolitiken

Inledning

Sametinget, som bildades 1993, är en förvaltningsmyndighet inom rennäringsområdet. Det är även ett samiskt folkvalt organ med val vart fjärde år. Sametingets verksamhet regleras i sametingslagen (1992:1433) och förordningen (2009:1395) med instruktion för Sametinget. Statsbidrag enligt förordningen (2007:1347) om statsbidrag vid vissa studier i samiska administreras av Sametinget. De övergripande målen för Sametinget är enligt sametingslagen att verka för en levande samisk kultur och att ta initiativ till verksamheter och föreslå åtgärder som främjar denna kultur.

Resultat och inriktning

När det gäller samepolitikens mål att verka för en levande samisk kultur finns i budgetpropositionen inom utgiftsområde 1 en resultatredovisning och en beskrivning av politikens inriktning framöver. Samerna är dessutom erkända som en nationell minoritet, och samiskan är erkänt som ett nationellt minoritetsspråk i Sverige. Området nationella minoriteter behandlas samlat i budgetpropositionen inom utgiftsområde 1 och behandlas närmare längre fram.

Vid bedömningen av resultatet av de åtgärder som har vidtagits för en levande samisk kultur används framför allt tre indikatorer:

- samiskt inflytande och delaktighet
- utvecklingen av det samiska språkets användning och ställning
- möjligheten att ta del av och utöva ett mångfaldigt samiskt kulturliv.

Bedömningarna utgår främst från Sametingets årsredovisning.

Regeringens bedömning är att betydande steg har tagits under 2016 för att säkerställa det samiska folkets åtnjutande av sina rättigheter. Att stärka samiskt inflytande, samisk delaktighet samt det samiska språket och kulturen kräver insatser inom flera olika politikområden. Regeringen framhåller att den överenskommelse som har träffats om Nordisk samekonvention och det pågående arbetet med att etablera en konsultationsordning är viktiga steg i arbetet för att nå det övergripande samepolitiska målet och för utvecklingen av det gränsöverskridande samarbetet om urfolksrättigheter.

Deltagandet i internationella forum såsom delegationerna vid partsmöten inom ramen för FN-konventionerna om klimat (UNFCCC) respektive biologisk mångfald (CBD) har enligt regeringen varit viktigt för att säkra Sametingets möjligheter att påverka frågor som rör det samiska folket. Regeringens bedömning är att deltagandet i internationella forum även i fortsättningen kommer att vara viktigt, och en förutsättning för att uppnå målet.

Sametinget fyller enligt regeringen redan i dag en viktig funktion genom att bevaka att samiska behov och rennäringens intressen beaktas i samhällsplaneringen. Sametingets roll påverkas eftersom efterfrågan från olika aktörer som önskar nyttja och ändra användningen av marken inklusive naturresurserna i Sápmi ökar.

Vidare bedömer regeringen att bl.a. Sametingets och Diskrimineringsombudsmannens arbete under året bidragit till att synliggöra den strukturella rasism och diskriminering som det samiska folket genom historien utsatts för. Regeringens bedömning är att det är viktigt att skapa förutsättningar för en stabil infrastruktur för samiska kulturinstitutioner. Det särskilda stödet till samisk kultur gör det möjligt för det samiska folket att själva kunna förmedla sin historia, sitt språk och sin identitet samt att synliggöra kulturarvet kopplat till detta. Regeringen anför även att språket är avgörande för att uppnå målet om en levande samisk kultur.

I beskrivningen av politikens inriktning anför regeringen att den föreslår en ökning av anslaget för Sametinget för att möjliggöra det fortsatta arbetet med en höjd ambitionsnivå, främja det samiska folkets möjligheter att behålla och utveckla sitt kultur- och samfundsliv och stärka samernas rätt till självbestämmande. Vidare anför i propositionen att arbetet med att införa en konsultationsordning är centralt för att långsiktigt säkerställa samiskt inflytande och delaktighet. Under året har en promemoria med förslag till en konsultationsordning tagits fram. Förslaget innebär en skyldighet för regeringen, statliga förvaltningsmyndigheter, landsting eller kommuner att konsultera Sametinget i frågor som kan få särskild betydelse för samerna. Promemorian bereds inom Regeringskansliet. Regeringen anför också att den avvaktar Sametingets ställningstagande till en nordisk samekonvention.

Demokratipolitiken och politiken för mänskliga rättigheter

Inledning

Demokratipolitiken och mänskliga rättigheter behandlas i budgetpropositionen i ett och samma kapitel (prop. 2017/18:1 utg.omr. 1 s. 49 f.). I propositionen anges att politikområdet omfattar Valmyndighetens, Justitiekanslerns och Datainspektionens verksamheter. De utgifter för Svensk författningssamling som tidigare ingått i politikområdet föreslås framöver belasta Regeringskansliets förvaltningsanslag. Vidare omfattas när det gäller demokratipolitiken arbetet för ett högt och mer jämlikt valdeltagande, ett breddat och jämlikt deltagande i de folkvalda församlingarna, stärkta möjligheter för medborgarna till inflytande, insyn och delaktighet mellan valen, en ökad demokratisk medvetenhet samt åtgärder för att värna dels demokratin mot våldsbejakande extremism, dels det demokratiska samtalet mot hot och hat. Därutöver omfattar politikområdet samordning och utveckling av frågor som rör mänskliga rättigheter på nationell nivå samt stödet till politiska partier.

Som nämnts ovan godkände riksdagen hösten 2015 ett eget övergripande mål för politiken för mänskliga rättigheter och som en följd av detta ett nytt mål för demokratipolitiken (prop. 2015/16:1 utg.omr. 1, bet. 2015/16:KU1, rskr. 2015/16:62). Målet för demokratipolitiken är en levande demokrati där individens möjligheter till inflytande förstärks, medan målet för politiken för mänskliga rättigheter är att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter.

Av propositionen framgår att målet för området demokratipolitik uppfylls bl.a. genom ett högt och mer jämlikt valdeltagande samt ett breddat och mer jämlikt deltagande i de folkvalda församlingarna. För att uppnå målet för demokratipolitiken framhålls vidare att medborgarna ska ges stärkta möjligheter till inflytande, insyn och delaktighet mellan valen. Andra prioriterade frågor för att uppnå målet för demokratipolitiken är att öka den demokratiska medvetenheten och att värna demokratin mot våldsbejakande extremism och det demokratiska samtalet mot hot och hat.

Resultat och inriktning

Högt och jämlikt valdeltagande

Arbetet med att nå ett högt och mer jämlikt valdeltagande bedöms utifrån

- utvecklingen av valdeltagandet i det senaste nationella allmänna valet och det svenska Europaparlamentsvalet, vilket inbegriper ett jämlikt deltagande vad gäller kvinnor och män
- insatser för att främja ett högt och mer jämlikt valdeltagande
- insatser som syftar till att säkerställa att allmänna val genomförs på ett tillförlitligt och effektivt sätt.

Regeringen redovisar att Valmyndighetens verksamhet under 2016 varit inriktad på bl.a. att förbereda 2018 års allmänna val och

Europaparlamentsvalet 2019. I propositionen redogörs även för att Myndigheten för tillgängliga medel i december 2016 fick i uppdrag att fortsätta att driva webbplatsen Alla väljare. Webbplatsen riktar sig särskilt till befolkningsgrupper som i tidigare allmänna val haft lägre valdeltagande än övriga röstberättigade, såsom unga, utrikes födda och personer med funktionsnedsättning. Regeringen redogör också för betänkandet Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten (SOU 2016:71).¹

Vidare anförs i propositionen att valdeltagandet ökade i såväl de nationella allmänna valen som i Europaparlamentsvalet 2014.

Regeringen anför att en rad faktorer påverkar individers benägenhet att rösta. Den effekt som insatser inom regeringens demokratipolitik har på valdeltagandet är enligt propositionen svåra att mäta och avgränsa från andra faktorer som påverkar valdeltagandet. Sammantaget är dock regeringens bedömning att de insatser som har genomförts har aktualiserat valens och rösträttens betydelse, och att det bör medföra ett ökat intresse för valen och bidra till viljan hos olika grupper av röstberättigade att rösta i de kommande allmänna valen. De insatser som genomförts under mellanvalsåret 2016 utgör en del av ett långsiktigt valfrämjande arbete som kombineras med punktinsatser under valåren för ett högt och mer jämlikt valdeltagande.

Ett breddat och mer jämlikt deltagande i de folkvalda församlingarna

I propositionen finns vidare en redogörelse för bl.a. pågående och avslutade utredningar när det gäller arbetet för ett breddat och mer jämlikt deltagande i de folkvalda församlingarna.

2014 års demokratiutredning – Delaktighet och jämlikt inflytande lämnade i januari 2016 betänkandet Låt fler forma framtiden! (SOU 2016:5). För att underlätta för förtroendevalda att förena ett uppdrag med arbets- och familjeliv och för att skapa bättre förutsättningar för underrepresenterade grupper att åta sig uppdrag föreslår utredningen att förtroendevalda ska ges möjlighet att vara föräldralediga eller sjukskrivna, och därefter kunna återgå till sitt förtroendeuppdrag. Regeringen anför att den nya kommunallagen förtydligar att kommuner och landsting kan besluta att ge kommunal- och landstingsråd möjlighet att vara föräldralediga eller sjukskrivna. Vidare redogörs för att Myndigheten för ungdoms- och samhällsfrågor har i uppdrag att 2014–2017 genomföra insatser i syfte att fler unga kvinnor och män ska åta sig uppdrag som politiskt förtroendevalda. Uppdraget innefattar även insatser för att motverka att unga politiker väljer att lämna sina uppdrag i förtid.

Regeringen anser att fortsatt arbete behövs för ett breddat och mer jämlikt deltagande i de folkvalda församlingarna trots utvecklingen mot en i flera avseenden förbättrad representation sett över tid. Regeringen framhåller att det huvudsakliga ansvaret för att förbättra den sociala representativiteten dock ligger hos de politiska partierna eftersom de ansvarar för nominerings- och rekryteringsprocesserna inför allmänna val.

¹ Regeringen beslutade den 26 oktober 2017 propositionen 2017/18:38 Snabbare omval.

Inflytande, insyn och delaktighet mellan valen

Arbetet med att stärka möjligheterna till inflytande, insyn och delaktighet mellan valen bedöms utifrån

- omfattningen av medborgerligt engagemang i demokratiska processer och intresset för att engagera sig i och påverka samhällets utveckling
- tillämpningen av formella inflytandeformer, såsom medborgarförslag, folkinitiativ och medborgardialog.

När det gäller resultatredovisningen av arbetet för stärkta möjligheter för medborgarna till inflytande, insyn och delaktighet mellan valen redogörs i propositionen för uppdrag, rapporter och vidtagna åtgärder inom området.

I propositionen anförs bl.a. att Göteborgs universitet sedan 2015 har haft i uppdrag att ta fram indikatorer om befolkningens deltagande och delaktighet i demokratin mellan valen för att öka kunskapen och förbättra uppföljningen av demokratipolitiken. Uppdraget redovisades den 31 maj 2017. I rapporten redovisas uppgifter från 2016 som visar att 63 procent av den vuxna befolkningen är mycket eller ganska intresserad av politik. I propositionen anförs att det politiska intresset i Sverige således ligger kvar på samma höga nivå som under 2014 och 2015, de högsta nivåerna sedan mätningarna påbörjades 1986. En större andel män än kvinnor uppger att de är intresserade av politik, 70 procent jämfört med 57 procent. Intresset för politik är också större i storstäderna jämfört med på landsbygden och i mindre tätorter, 73 procent jämfört med 57 procent. Enligt rapporten anser 25 procent av den vuxna befolkningen att de har goda eller mycket goda möjligheter att påverka beslut på kommunal nivå och 19 procent på nationell nivå. Vidare visar rapporten att det är 5 procent av befolkningen som anser att de har mycket eller ganska goda möjligheter att påverka beslut som fattas på EU-nivå.

Vidare anförs i propositionen bl.a. att det i många socioekonomiskt utsatta stadsdelar och bostadsområden finns problem med att delar av befolkningen inte deltar, eller känner sig delaktiga, i demokratin. Regeringen beslutade därför 2015 om en satsning på lokala resurscenter för demokratisk delaktighet. I propositionen anförs också att Myndigheten för delaktighet i november 2015 fick i uppdrag att genomföra en undersökning av den demokratiska delaktigheten mellan valen bland personer med psykisk funktionsnedsättning. Rapporten som redovisades i oktober 2016 visar att ojämlika levnadsvillkor innebär sämre grundläggande förutsättningar för demokratisk delaktighet bland personer med psykisk funktionsnedsättning.

Regeringen bedömer att de genomförda insatserna bidrar till att stärka befolkningens möjligheter till inflytande, insyn och delaktighet mellan valen.

Ökad demokratisk medvetenhet

Arbetet med ökad demokratisk medvetenhet bedöms utifrån

- befolkningens stöd för och kunskap om demokratin som styrelseskick samt dess grundläggande värderingar

- befolkningens bedömning av demokratins sätt att fungera
- förtroendet för demokratin i allmänhet och för demokratins institutioner, såsom regeringen, riksdagen och EU:s institutioner.

I propositionen finns en redogörelse för uppdrag, rapporter och vidtagna åtgärder när det gäller arbetet för en ökad demokratisk medvetenhet. Enligt regeringen har förtroendet för demokratiska institutioner liksom andelen invånare som är nöjda med demokratins sätt att fungera minskade relativt tydligt mellan 2014 och 2015. Även om minskningen bromsades upp under 2016 ser regeringen allvarligt på dessa tendenser och bedömer att de insatser som genomförts under året för att stärka den demokratiska medvetenheten har varit viktiga. Den övergripande slutsatsen är enligt propositionen att de flesta människor i Sverige ändå är nöjda med hur demokratin fungerar. Regeringens uppföljning visar att det är en något mindre andel män än kvinnor som är nöjda med demokratin och som har förtroende för de politiska institutionerna. Även personer med lägre utbildning och personer som är bosatta på landsbygden är i genomsnitt mindre nöjda med demokratin och har lägre förtroende för de politiska institutionerna än personer med högre utbildning och personer som är bosatta i andra typer av regioner. Forum för levande historias arbete för att främja demokratisk medvetenhet bedöms vara viktigt på många orter runt om i landet.

Arbetet med att värna demokratin mot våldsbejakande extremism

När det gäller resultatredovisningen för arbetet med att värna demokratin mot våldsbejakande extremism redovisas resultatet av de åtgärder som regeringen har vidtagit för att utveckla detta. Regeringen framhåller att åtgärder för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism är en viktig del av arbetet mot terrorism, att insatserna mot terrorism, utöver det förebyggande arbetet, omfattar även åtgärder för att förhindra och försvåra terrorism. Regeringens arbete mot terrorism beskrivs därför inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet.

Vidare anförs i propositionen att målsättningen med regeringens åtgärder är att göra samhället mer motståndskraftigt mot våldsbejakande extremism. För att uppnå målet bedömer regeringen att samhällets beredskap och förmåga att förebygga våldsbejakande extremism måste utvecklas på lokal, regional och nationell nivå.

Enligt propositionen är tillsättandet av den nationella samordnaren för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism den viktigaste åtgärden som regeringen har vidtagit för att utveckla det förebyggande arbetet. Vidare anges i propositionen att regeringen i juni 2016 gav Totalförsvarets forskningsinstitut i uppdrag att kvantitativt och kvalitativt kartlägga och analysera våldsbejakande extremistisk propaganda på internet och via sociala medier.

Regeringen anför att även om det är förhållandevis få individer som är aktiva i de våldsbejakande extremistmiljöerna är det viktigt att komma ihåg att enstaka individer kan åstadkomma stor skada. För att skapa en bättre bild av omfattningen, men även av bakomliggande orsaker till att människor väljer att

ansluta sig till dessa miljöer behöver fler analyser och kartläggningar genomföras. Genom Totalförsvarets forskningsinstituts kartläggningar finns enligt propositionen mer kunskap om innehållet i de våldsbejakande extremistiska miljöernas budskap via internet och sociala medier och deras bidrag till en rasistiskt präglad debatt. Dessutom menar regeringen att dess insatser mot våldsbejakande extremism har gett resultat på lokal nivå. Enligt den nationella samordnarens lägesbild för 2017 har 44 procent av kommunerna en antagen handlingsplan. Detta kan jämföras med föregående år när 7 procent av kommunerna hade en färdig handlingsplan.

I avsnittet politikens inriktning behandlar regeringen ett antal tillkännagivanden från riksdagen som rör våldsbejakande extremism. (bet. 2015/16:KU4, rskr. 2015/16:137 och bet. 2016/17:KU23, rskr. 2016/17:294).

Med anledning av riksdagens tillkännagivanden om att det är viktigt att myndigheter och kommuner har beredskap för att hantera avhoppare som fortfarande förespråkar våldsbejakande ideologier eller som återvänder och misstänks ha begått grova brott utomlands (bet. 2015/16:KU4 punkt 9, rskr. 2015/16:137) respektive om behovet av avhopparverksamhet och om att regeringen bör överväga statlig avhopparverksamhet, dels om behovet av ökad kunskap hos kommunerna, skolan och andra aktörer (bet. 2016/17:KU23 punkt 8, rskr. 2016/17:294) har regeringen vidtagit följande åtgärder. Genom uppdrag till Kriminalvården och Statens institutionsstyrelse finns det enligt regeringen i dag verktyg och riktlinjer för att arbeta med individer som vill lämna våldsbejakande extremism. Eftersom det enligt regeringen behövs även andra insatser, det har t.ex. saknats vägledning för socialtjänstens arbete har Socialstyrelsen fått ett nytt uppdrag. Myndigheten ska ta fram en nationell vägledning för socialtjänstens arbete med enskilda individer och familjer som återvänder från strider för våldsbejakande extremistiska grupper i utlandet, men även för individer som är involverade i andra våldsbejakande extremistiska miljöer.

Regeringen anser även att det fortfarande är viktigt att öka kunskapen om barns egna erfarenheter av våldsbejakande extremism och terrorism i syfte att stärka barn rättigheter och Barnombudsmannens uppdrag om detta fortsätter även under 2018. Vidare anförs i propositionen att de föräldrar som drabbas när ett barn involveras i en våldsbejakande extremistisk rörelse behöver stöd och hjälp. Det finns även behov av att utveckla insatser till de föräldrar och minderåriga barn som återvänder från IS-kontrollerade områden i Syrien och Irak. Regeringen avser att återkomma i frågan.

Kommuner, polisen och Säkerhetspolisen måste kunna arbeta nära varandra mot våldsbejakande extremism. Regeringen har därför tillsatt en utredning som ska se över de regler om sekretess och informationsutbyte som gäller för bl.a. polisens, socialtjänstens och Transportstyrelsens arbete mot terrorism. Regeringen anser att tillkännagivandena inte är slutbehandlade.

När det gäller riksdagens tillkännagivande om att det är viktigt att bemöta våldsförhärjande budskap i digitala miljöer med positiva motbudskap (bet. 2015/16:KU4 punkt 7, rskr. 2015/16:137) anger regeringen att uppdraget till

Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) att kartlägga våldsbejakande extremistisk propaganda har ökat kunskapen om propagandans innehåll och hur det appellerar till mottagaren. Med denna ökade kunskap som grund finns det nya möjligheter för olika aktörer att utveckla strategier för att bemöta propagandan. I linje med den nya överenskommelsen om åtgärder mot terrorism (den 7 juni 2017) som regeringen har slutit med Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna avser regeringen förstärka FOI:s uppdrag för att göra ytterligare och djupare analyser och utveckla samverkan med internationella aktörer. Regeringen anser att befintlig lagstiftning, i synnerhet skollagen och socialtjänstlagen, ger stöd för skolan att arbeta förebyggande mot våldsbejakande extremism. Skolhuvudmän och personal som arbetar med barn och unga måste därför stärkas i sin uppgift att bemöta och hantera extremism i exempelvis undervisningssituationer. Regeringen anser inte att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Med anledning av riksdagens tillkännagivande om att skolhuvudmäns ansvar för att motverka radikaliserings bör ses över (bet. 2015/16:KU4 punkt 4, rskr. 2015/16:137) anger regeringen att Statens skolverk inom ramen för de nationella skolutvecklingsprogrammen ska genomföra kompetensutvecklingsinsatser för lärare i syfte att öka kunskapen om hur de kan hantera extremism och rasism och vilket ansvar skolan har för elever som är i riskzonen för att hamna i, eller som redan är involverade i, våldsbejakande extremism. Regeringen anser inte att tillkännagivandet är slutbehandlat.

När det gäller riksdagens tillkännagivanden om vikten av att bidra från det allmänna inte ges till verksamheter som stöder radikaliserings, våldsbejakande extremism eller terrorism (bet. 2015/16:KU4 punkt 5, rskr. 2015/16:137 och bet.2016/17:KU:23 punkt 5, rskr. 2016/15:294) anger regeringen att har gett Myndigheten för ungdoms- och civillsamhällesfrågor i uppdrag att ta fram en vägledning för kommuners samverkan med det civila samhällets organisationer i det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism. Vägledningen kommer att redovisas under hösten 2017. Vidare anför regeringen att en pågående utredning ser över demokrativillkor i statens stöd till trossamfunden. Regeringen har även tillsatt en särskild utredare som ska se över och analysera vissa frågor som rör Allmänna arvsfondens verksamhet. Översynen ska säkerställa att Allmänna arvsfondens medel används för den verksamhet som de är avsedda för. Regeringen kommer därutöver att tillsätta en utredning för att se över på vilket sätt ett förtydligat demokratikriterium kan införas för statlig bidragsgivning. Utredningarnas slutsatser ska även enligt regeringen gagna bidragsverksamhet på den kommunala nivån. Regeringen anser inte att tillkännagivandena är slutbehandlade.

Arbetet med att värna det demokratiska samtalet mot hot och hat

I propositionen finns även en redogörelse för vidtagna åtgärder och pågående utredningar när det gäller arbetet med att värna det demokratiska samtalet mot hot och hat. Bland annat beslutade regeringen i juli 2017 om handlingsplanen Till det fria ordets försvar – åtgärder mot utsatthet för hot och hat bland

journalister, förtroendevalda och konstnärer. Regeringen presenterade i handlingsplanen ett antal nya åtgärder för att förbättra tillgången till stöd, samt öka medvetenheten och kunskapen om hot och hat mot det demokratiska samtalets deltagare.

Justitiekanslern och Datainspektionen

I propositionen finns även resultatredovisningar för Justitiekanslerns och Datainspektionens verksamheter.

Justitiekanslern har som mål att vaka över tryck- och yttrandefriheten samt värna integriteten och rättssäkerheten i den offentliga verksamheten. Av propositionen framgår att myndigheten med hög kvalitet och effektivitet ska bevaka statens rätt samt medverka till att rättstillämpningen är effektiv och av hög kvalitet.

Regeringen bedömer att Justitiekanslern har uppfyllt de mål som regeringen har satt upp för verksamheten. Myndighetens hantering av ärenden visar att det finns en väl fungerande organisation och arbetsformer med beredskap för att kunna hantera en ökning av antalet ärenden med bibehållen kvalitet och effektivitet i handläggningen.

Datainspektionen har som mål att upptäcka och förebygga hot mot den personliga integriteten. Verksamheten ska främst inriktas på områden som bedöms vara särskilt känsliga ur ett integritetsperspektiv, nya företeelser och användningsområden av teknik samt områden där risken för missbruk eller felaktig användning bedöms vara särskilt stor.

Regeringen bedömer att Datainspektionen har uppfyllt de mål som regeringen har satt upp för verksamheten. Med utgångspunkt i ett omfattande uppdrag och ett föränderligt och växande arbetsfält har Datainspektionen gjort väl avvägda prioriteringar i sin verksamhet under 2016.

Politiken för mänskliga rättigheter

I propositionen finns även en redogörelse för arbetet med att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter och för vilka resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder som har använts. Av propositionen framgår att målet berör många politikområden och att resultaten redovisas under respektive utgiftsområde. Vidare anges i propositionen att centrala bedömningsgrunder för resultaten inom området är

- ett starkt rättsligt och institutionellt skydd av de mänskliga rättigheterna
- ett samordnat och systematiskt arbete med mänskliga rättigheter inom offentlig verksamhet
- ett starkt stöd för arbete med mänskliga rättigheter inom det civila samhället och inom näringslivet.

Bedömningsgrunderna utgör strukturen i regeringens strategi för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter.

Regeringen lämnade till riksdagen den 13 oktober 2016 en strategi för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter (skr. 2016/17:29). Strategin tar

sin utgångspunkt i målet för politiken för mänskliga rättigheter om att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. Det innebär att den svenska rättsordningen ska stå i överensstämmelse med de konventioner som Sverige har anslutit sig till. Konventionsåtagandena ska, i enlighet med principen om fördragskonform tolkning, beaktas vid tillämpningen av svensk rätt inom hela den offentliga verksamheten, såväl inom staten som inom kommuner och landsting.

Regeringen anför att i enlighet med vad den framfört i strategin redovisas i propositionen det arbete som utförts utifrån strukturen i strategin. Regeringens bedömning är att de insatser som gjorts inom ramen för strukturen har resulterat i att det i dag finns ett påbörjat samordnat och systematiskt arbete för mänskliga rättigheter på regional och kommunal nivå samt att kompetensen i fråga om mänskliga rättigheter har höjts hos statligt anställda och vissa andra yrkesgrupper.

Vidare anförs i propositionen att utifrån målet om att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter utgör synpunkter och rekommendationer från internationella granskningsorgan en vägledning i arbetet. Synpunkter och rekommendationer är dock inte juridiskt bindande för konventionsstaten. I propositionen redovisas övergripande de huvudsakliga synpunkter och rekommendationer som Sverige har mottagit från internationella granskningsorgan under 2016 och 2017. Ett flertal av de rekommendationer och synpunkter som Sverige fått under 2016, men också tidigare, berör det rättsliga och institutionella skyddet av de mänskliga rättigheterna. I strategin uttalar regeringen att ett starkt institutionellt skydd måste finnas i form av institutioner som säkerställer att de mänskliga rättigheterna tillgodoses i människors vardag. Regeringen gör därför bedömningen att en nationell institution för mänskliga rättigheter, enligt de s.k. Parisprinciperna, bör inrättas.

Nationella minoriteter

Inledning

Området nationella minoriteter omfattar frågor om skydd och stöd för de nationella minoriteterna och de historiska minoritetsspråken. De finansieras från anslagen 7:1 *Åtgärder för nationella minoriteter* och 7:2 *Åtgärder för den nationella minoriteten romer*. Den verksamhet som rör de nationella minoriteterna bedrivs även inom bl.a. områdena utbildningspolitik, språkpolitik och samepolitik.

Målet för politiken för nationella minoriteter är att ge skydd för de nationella minoriteterna och stärka deras möjligheter till inflytande samt stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande. Detta mål godkändes av riksdagen 2008 (prop. 2008/09:1 utg.omr. 1, bet. 2008/09:KU1, rskr. 2008/09:83).

Resultat och inriktning

I propositionen redovisas bl.a. hur lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk följs. Regeringen anför att Utredningen om en stärkt minoritetspolitik i juni 2017 lämnade betänkandet Nästa steg? Förslag för en stärkt minoritetspolitik (SOU 2017:60). I betänkandet konstateras att arbete återstår för förverkligandet av de grundläggande rättigheterna för de nationella minoriteterna och att det fortfarande finns stora brister i majoritetssamhällets kunskaper om de nationella minoriteterna. Utredningen föreslår att delområdet språk och kulturell identitet bör ges en särskild tyngd och att minoritetspolitiken behöver integreras bättre inom andra politikområden. Utredningen förespråkar att ordningen gällande ett utökad skydd inom förvaltningsområden och ett grundläggande skydd som gäller i hela landet behålls och utvecklas. Vidare föreslås en rad förtydliganden i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk och att samordningen och uppföljningen av minoritetspolitiken bör stärkas.

Med anledning av riksdagens tillkännagivande om att regeringen bör tillsätta en utredning med uppdrag att analysera om finlandssvenskarna bör erkännas som nationell minoritet i Sverige (bet. 2016/17:KU16, moment 7, rskr. 2016/17:245) bedömer regeringen att den befintliga Utredningen om en stärkt minoritetspolitik är bäst lämpad att genomföra utredningsuppdraget och beslutade den 15 juni 2017 om tilläggsdirektiv. Dessa innebär i huvudsak ett uppdrag att analysera vad den finlandssvenska gruppen i Sverige har för ställning och överväga om den ska erkännas som nationell minoritet. Utredningen ska redovisa det utvidgade uppdraget senast den 15 november 2017. Med denna åtgärd anser regeringen att riksdagens tillkännagivande är tillgodosett och att det får anses vara slutbehandlat.

Regeringen konstaterar vidare att arbetet med att säkerställa efterlevnaden av de nationella minoriteternas rättigheter har utvecklats i positiv riktning under de senaste åren, detta särskilt inom förvaltningsområdena. Den aktuella uppföljningen av Sveriges efterlevnad av de internationella åtagandena på området som genomförts av Europarådet pekar dock på de utmaningar som Sverige står inför. Vidare anför regeringen att mot denna bakgrund är Utredningen om en stärkt minoritetspolitik betänkande Nästa steg? Förslag för en stärkt minoritetspolitik (SOU 2017:60) ett viktigt underlag för regeringens fortsatta inriktning och utveckling av minoritetspolitiken. Till följd av utredningens förslag och ytterligare underlag har regeringen för avsikt att lämna en proposition med den fortsatta inriktningen för minoritetspolitiken till riksdagen under våren 2018.

Kommuner och landsting har efter ansökan hos regeringen möjlighet att få ingå i förvaltningsområde för finska, meänkieli eller samiska. Det innebär vissa utökade rättigheter för tornedalingar, samer och sverigefinnar utöver de rättigheter som samtliga fem nationella minoriteter har enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Antalet kommuner och landsting som ingår i förvaltningsområdena uppgår 2017 till 75 kommuner och 14 landsting.

Regeringens bedömning är att arbetet inom förvaltningsområdena är en nyckel när det gäller att säkerställa efterlevnaden av de nationella minoriteternas rättigheter. Vidare bedömer regeringen att intresset bland kommunerna, tillsammans med ett aktivt arbete från de nationella minoriteterna på det lokala planet, är en avgörande framgångsfaktor.

Regeringens anser att det inom delområdet språk och kulturell identitet är det statliga stödet till de nationella minoriteternas kultur av stor betydelse. Det är en förutsättning för ett levande kulturliv och för de nationella minoriteternas möjlighet att revitalisera sina språk. Statens kulturråds arbete med stöd för de nationella minoriteternas kultur har fortsatt utvecklats positivt, särskilt när det gäller inflytande och delaktighet i myndighetens arbete.

Kommissionen mot antiziganism lämnade i juni 2016 sitt slutbetänkande Kraftsamling mot antiziganism till regeringen (SOU 2016:44). Delar av betänkandet har remissbehandlats. Regeringskansliet har därefter fattat beslut om att närmare utreda hur ett nationellt center för romska frågor kan inrättas. Utredaren ska särskilt beakta förslagen som lämnats av Kommissionen mot antiziganism.

Vidare anförs i propositionen att enligt en rapport från Länsstyrelsen i Stockholms län om arbetet för romsk inkludering har utvecklingsarbetet det senaste året i såväl kommuner som myndigheter präglats av ett stort engagemang, uppfinningsrikedom och hög ambitionsnivå. Länsstyrelsen konstaterar att utmaningarna är stora och komplexa men att det pågår metodutveckling inom flera områden. De fem kommuner som 2016 beviljades statsbidrag för att under två år delta i en utvecklingsverksamhet för romsk inkludering har påbörjat arbetet med att bygga upp en struktur i den kommunala förvaltningen. Arbetet har kommit olika långt, och flertalet kommuner befinner sig fortfarande i en förankringsfas. Länsstyrelsen i Stockholms län har även i enlighet med sitt uppdrag spridit utbildningsmaterialet Antiziganismen i Sverige som togs fram av Kommissionen mot antiziganism. Länsstyrelsen har bl.a. distribuerat materialet till skolor i såväl utvecklingskommuner som andra kommuner och börjat genomföra en generell plan för vidare distribution.

Länsstyrelserna

Inledning

Länsstyrelserna är statens regionala företrädare. Det finns 21 länsstyrelser som bl.a. har uppgifter som rör livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor, regional tillväxt, infrastrukturplanering, hållbar samhällsplanering och boende, energi och klimat, kulturmiljö, skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar, naturvård samt miljö- och hälsoskydd, lantbruk och landsbygd, fiske, regionaliserad rovdjursförvaltning, folkhälsa, jämställdhet och integration. Utöver dessa uppgifter anges i förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion att vissa länsstyrelser har särskilda uppgifter, bl.a. förvaltning av vattendistrikt, fjällfrågor, vissa rennäringss-

frågor, tillsyn rörande penningtvätt och frågor om tillstånd att anordna kampsportsmatcher. För många av de offentliga åtaganden som utförs av kommuner eller andra aktörer har länsstyrelserna även uppgifter som rör samordning, tillsyn, uppföljning och utvärdering.

Regeringens mål för området länsstyrelserna är att nationella mål ska få genomslag i länen samtidigt som hänsyn tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Målet gäller för samtliga län oavsett ansvars- och uppgiftsfördelningen mellan staten och kommunerna.

Som redovisats tidigare har länsstyrelserna uppgifter inom ramen för nationella mål. Dessa mål är fördelade på ett stort antal utgiftsområden, och flera av målen är bundna med riksdagen. Målen återfinns under respektive utgiftsområde.

Resultat och inriktning

Regeringen har i tidigare budgetpropositioner redovisat indikatorer för vissa av länsstyrelsernas verksamheter. I regleringsbrevet för 2015 fick länsstyrelserna i uppdrag att följa upp och utvärdera dessa resultatindikatorer. Uppdraget redovisades i september 2015. Av redovisningen framgår att korrelationen mellan länsstyrelsernas insatser och förändringar av indikatorerna ibland är oklar. Vidare har länsstyrelserna, i enlighet med vad som ovan anförts, i uppdrag att verka för att nationella mål får regionalt genomslag. Det slutliga resultatet av länsstyrelsernas arbete ingår således i målnuppfyllelsen inom övriga utgiftsområden. Mot denna bakgrund väljer regeringen att, liksom i budgetpropositionen för 2016 (prop. 2016/17:1 utg.omr. 1), inte använda resultatindikatorer inom utgiftsområde 1. Det resultat och den effekt som länsstyrelsernas insatser bidrar till mäts och analyseras i stället inom övriga utgiftsområden. Inom utgiftsområde 1 redovisas därför endast en samlad bild av länsstyrelsernas arbete och resultat. Redovisningen utgår från de uppgifter som länsstyrelserna har enligt 2 § förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion om att arbeta sektorsövergripande, samordna olika intressen och insatser samt att ansvara för tillsynsuppgifter.

I propositionen anges att länsstyrelserna utifrån sitt statliga helhetsperspektiv arbetat sektorsövergripande och bidragit till att inom sina ansvarsområden samordna samhällsintressen och statliga myndigheters insatser. Att övriga berörda statliga myndigheter i stor utsträckning har deltagit i de samverkansstrukturer som länsstyrelserna verkar inom har skapat förutsättningar för ett utvecklat samarbete i olika frågor. Genom sitt tillsynsarbete kommer länsstyrelserna i kontakt med flera områden och branscher. Vidare anges i propositionen att den kunskap som myndigheterna får om hur arbetet bedrivs samt vilka behov av stöd som finns kan användas för att ytterligare utveckla och effektivisera tillsynsverksamheten. Länsstyrelsernas verksamhetsövergripande satsningar inom tillsynsområdet fortsätter enligt propositionen att bidra till att nationella mål får genomslag i länen.

Vidare anges i propositionen att regeringen avser att fortsätta arbeta med utvecklingen av styrningen och samordningen av myndigheternas uppdrag för att ytterligare förbättra länsstyrelsernas förutsättningar att bedriva en effektiv, ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet.

Tidigare behandling

Vid budgetbehandlingen hösten 2016 konstaterade utskottet att regeringens resultatredovisning i stort var utformad på ungefär samma sätt som i föregående års budgetproposition. När det gällde resultatredovisningen av vissa av länsstyrelsernas verksamheter noterade utskottet att regeringen för verksamhetsåret 2015 valt att inte redovisa några resultatindikatorer och att regeringen avsåg att återkomma med uppgifter om hur arbetet med resultatindikatorer kunde bedrivas och utvecklas framöver. Utskottet välkomnade det pågående arbetet och såg fram emot fortsatta utvecklingsinsatser.

När det gällde strukturen på regeringens resultatredovisning och redovisningen av gjorda insatser ansåg utskottet att dessa i stort var bra. Utskottet ansåg att dessa delar möjligen skulle kunna utvecklas något. Det gällde framför allt avsnittet Demokratipolitik och mänskliga rättigheter. Utskottet ville i denna del framhålla att det är angeläget att resultatredovisningens struktur är logisk och tydlig, eftersom detta bidrar till en ökad förståelse för hur statliga anslagsmedel används och vilka resultat de leder till. Det är vidare önskvärt att redovisningen koncentreras till att redovisa och bedöma faktiskt uppnådda resultat av genomförda statliga insatser i förhållande till målen och att sambanden mellan mål, resultat och regeringens budgetförslag tydligt framgår.

Vidare konstaterade utskottet att regeringen i budgetpropositionen behandlade några tillkännagivanden som rörde våldsbejakande extremism. När det gällde tre av riksdagens tillkännagivanden delade utskottet regeringens bedömning att de fick anses tillgodosedda. Det rörde tillkännagivandena om den nationella samordnaren för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism, om kunskapshöjande åtgärder om våldsbejakande islamistiska organisationers övergrepp och ideologi och om att stärka och stödja samfund och organisationer som vill motverka radikaliserings (bet. 2015/16:KU4 punkterna 2, 3 och 6). När det gällde övriga tillkännagivanden om våldsbejakande extremism (nämnda betänkande punkterna 4, 5, 7 och 9) delade utskottet inte regeringens bedömning att tillkännagivandena med redovisade åtgärder var tillgodosedda fullt ut. Utskottet förutsatte att regeringen återkommer i sin skrivelse om behandlingen av riksdagens skrivelser (Skrivelse 75) med bl.a. en redogörelse för de ytterligare åtgärder som vidtagits i utestående delar.

Slutligen välkomnade utskottet det påbörjade arbetet med att utveckla och förtydliga budgetpropositionens härledningstabeller och tillhörande texter. Som utskottet tidigare påpekat är det angeläget att innebörden av de

förändringar som redovisas i härledningstabellerna på ett eller annat sätt tydligt framgår av budgetpropositionen.

Utskottets bedömning

Som en del i konstitutionsutskottets löpande uppföljning har utskottet analyserat regeringens resultatredovisning i budgetpropositionen för utgiftsområde 1.

Regeringens resultatredovisning ska ge ett underlag för riksdagens ställningstagande till regeringens budgetförslag. Riksdagen ska med grund i resultatredovisningen ha möjlighet att bilda sig en uppfattning om hur de statliga resurserna fördelats enligt de politiska prioriteringarna och huruvida de statliga insatserna har lett till avsedda resultat.

Inledningsvis kan utskottet konstatera att regeringens resultatredovisning är utformad på ungefär samma sätt som i föregående års budgetproposition. När det gäller strukturen på regeringens resultatredovisning och redovisningen av gjorda insatser anser utskottet att den i stort är bra. Utskottet ser positivt på att regeringen för de flesta områden redovisar resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder. Utskottet vill i denna del framhålla att det är angeläget att resultatredovisningens struktur är logisk och tydlig, eftersom detta bidrar till en ökad förståelse för hur de statliga anslagsmedlen används och vilka resultat de leder till. Samtidigt vill utskottet betona vikten av väl motiverade indikatorer och deras hållbarhet över tid.

När det gäller resultatredovisningen av vissa av länsstyrelsernas verksamheter noterar utskottet att regeringen för verksamhetsåret 2016 valt att inte redovisa några resultatindikatorer. I stället mäts och analyseras det resultat och den effekt som länsstyrelsernas insatser bidrar med under övriga utgiftsområden. I budgetpropositionen för 2016 anförde regeringen att den avsåg att återkomma med uppgifter om hur arbetet med resultatindikatorer på området kunde bedrivas och utvecklas framöver. Utskottet ser ingen anledning att ifrågasätta regeringens bedömning att inte redovisa några resultatindikatorer, men förutsätter att regeringen fortsatt följer frågan om behovet av resultatindikatorer på området.

Slutligen välkomnar utskottet det arbete som genomförts med att utveckla och förtydliga budgetpropositionens härledningstabeller och tillhörande texter.

Anslag m.m. inom utgiftsområde 1

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslagen för 2018 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse i enlighet med regeringens, riksdagsstyrelsens respektive Riksdagens ombudsmäns (JO) förslag, lämnar de bemyndiganden som regeringen och riksdagsstyrelsen begärt, beslutar att Riksdagens ombudsmän (JO) för 2018 får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet samt godkänner en investeringsplan för anslaget 2:3 *Riksdagens förvaltningsanslag*. Oppositionspartiernas anslagsmotioner och motionsyrkanden om förvaltningsområden för minoritetsspråk och om tidiga insatser för asylsökande avslås.

Jämför särskilt yttrande 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (L) och 5 (KD).

Propositionen

Kungliga hov- och slottsstaten

Verksamheten

Anslaget 1:1 *Kungliga hov- och slottsstaten* ska användas för att täcka utgifter för statschefens officiella funktioner, inklusive utgifter för kungafamiljen. Därutöver ska anslaget användas för kungliga hov- och slottsstatens förvaltningsutgifter.

Kungliga hovstaterna är den officiella beteckningen på den organisation som i dagligt tal kallas hovet och som har till huvuduppgift att bistå statschefen och övriga medlemmar av kungafamiljen i deras officiella plikter. En annan uppgift är att vårda det kungliga kulturarvet och att visa detta kulturarv för allmänheten. I budgetsammanhang delas hovet in i kungliga hovstaten (hovstaten) och kungliga slottsstaten (slottsstaten).

Anslagssparandet uppgick under 2016 till 94 000 kronor (under 2015 uppgick det till 1 094 000 kronor och under 2014 till 956 000 kronor).

Anslaget

Regeringen föreslår att anslaget 1:1 *Kungliga hov- och slottsstaten* ska uppgå till 139 199 000 kronor för 2018. Förslaget innebär en ökning med 2 203 000 kronor jämfört med innevarande år, vilket huvudsakligen beror på en pris- och löneomräkning.

Riksdagens ledamöter och partier m.m.

Verksamheten

Anslaget 2:1 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* får användas för kostnader för följande ändamål:

- ersättningar som riksdagens ledamöter enligt lag har rätt till inom ramen för sitt ledamotsuppdrag
- stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen
- talmannens verksamhet, resor och representation
- utskottens utgående besök samt utrikes och inrikes resor och utfrågningar
- internationellt och interparlamentariskt samarbete samt bidrag till interparlamentariskt samarbete
- bidrag till föreningar i riksdagen
- språkutbildning till riksdagens ledamöter
- klimatkompensation.

Av propositionen framgår bl.a. att riksdagen som det främsta demokratiska statsorganet har konstitutionellt fastställda uppgifter i det svenska statsskicket. Riksdagen med dess ledamöter har som folkets främsta företrädare också en central roll i opinionsbildningen och en skyldighet att verka för att demokratins idéer blir vägledande inom samhällets alla områden. Riksdagen har även uppgifter som följer av internationella åtaganden och av medlemskapet i EU. Riksdagens arbete bedrivs i enlighet med bestämmelserna i regeringsformen och riksdagsordningen samt särskilda riksdagsbeslut om arbetets inriktning.

Anslagssparandet uppgick under 2016 till 36 490 000 kronor (under 2015 uppgick det till 37 983 000 kronor och under 2014 till 62 156 000 kronor).

Anslaget

Riksdagsstyrelsen föreslår att anslaget 2:1 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* ska uppgå till 904 666 000 kronor för 2018. Förslaget innebär en ökning med 24 353 000 kronor jämfört med innevarande år.

Schablonbeloppet för stödet till politiska sekreterare räknas upp med ca 2,2 procent från nuvarande 60 600 kronor till 61 900 kronor fr.o.m. den 1 januari 2018. Förslaget innebär att nivån på anslaget behöver höjas med 5 444 000 kronor fr.o.m. 2018.

Vidare anges i förslaget att kostnaderna för Riksdagsförvaltningen normalt ökar under ett valår och året därefter. Ökningen är dock svår att beräkna, eftersom det bl.a. finns osäkerheter avseende avgångsförmåner samt stöd till partigrupperna. Kostnaderna för framför allt inkomstgarantier och omställningsstöd påverkas av antalet ledamöter som inte nomineras eller återväljs i samband med ett val. Kostnaderna för både inkomstgarantier och ekonomiskt omställningsstöd är också svårberäknade på grund av att övergångsbestämmelserna till ny lagstiftning får till följd att det gamla och nya systemet tillämpas parallellt. Även mandatfördelningen är en osäker faktor som påverkar stödet till partigrupperna. På grund av förväntade merkostnader samt osäkerheter i samband med valåret och året därefter föreslås en förstärkning av anslaget med 10 000 000 kronor för 2018 och framöver.

Därutöver föreslås anslaget bli ändrat på grund av pris- och löneomräkning.

Dessutom anges i förslaget att Riksdagsförvaltningen planerar att under 2018 på nytt införa klimatkompensation för ledamöters och tjänstemäns

flygresor utanför EU. Detta kräver en ändring av anslaget ändamål i form av ett tillägg av ordet klimatkompensation.

Riksdagens förvaltningsanslag

Verksamheten

Anslaget 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* ska användas för Riksdagsförvaltningens förvaltningsutgifter, bidrag till föreningar i riksdagen och resebidrag till skolor. Därutöver ska anslaget användas till kostnader för stipendier till skolungdomar samt kostnader för nämnder och riksdagsorgan enligt lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen.

Riksdagsförvaltningen är riksdagens förvaltningsmyndighet och har endast en verksamhetsgren: stöd till den parlamentariska processen. Förvaltningens huvuduppgift är att ge stöd vid behandlingen av riksdagens ärenden och att tillhandahålla de resurser och den service som kammaren, utskotten, EU-nämnden, riksdagsledamöterna och de övriga riksdagsorganen behöver. Riksdagsförvaltningen ska dessutom informera om riksdagens arbete och frågor som rör EU. Vidare ska myndigheten handlägga ärenden som rör riksdagens internationella kontakter och ansvara dels för vården av riksdagens byggnader och samlingar, dels för de myndighets- och förvaltningsuppgifter som anges i bl.a. riksdagsordningen.

Anslagssparandet uppgick under 2016 till 42 037 000 (under 2015 uppgick det till 47 442 000 kronor och under 2014 uppgick det till 42 913 000 kronor).

Enligt Riksrevisionens uppfattning ger årsredovisningen en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Riksdagsförvaltningens finansiella ställning per den 31 december 2016.

Anslaget

Riksdagsstyrelsen föreslår att anslaget 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* ska uppgå till 814 471 000 kronor för 2018. Förslaget innebär en ökning med 46 579 000 kronor jämfört med innevarande år, vilket, utöver uppräknningen av anslaget till följd av pris- och löneomräkning, beror på en ökning av anslaget på grund av kostnader förknippade med valet 2018, demokratijubileet och säkerhetshöjande åtgärder.

Riksdagsstyrelsen föreslår vidare att Riksdagsförvaltningen bemyndigas att för 2018 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggnings-tillgångar som används i myndighetens verksamhet som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 100 000 000 kronor.

Riksdagens fastighetsanslag

Verksamheten

Anslaget 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag* ska användas för att täcka kostnader för särskilt beslutat underhåll i Riksdagsförvaltningens egna fastigheter och bostadsrätter. Det ska också användas för kostnader för renovering och

underhåll, evakueringslokaler i samband med renoveringsarbeten, markskötsel och utemiljö, fast inredning och konst samt it-system kopplade till denna verksamhet. Anslaget ska även täcka kostnader för räntor och avskrivningar för ovanstående.

Anslagssparandet uppgick under 2016 till 49 428 000 kronor (under 2015 uppgick det till 17 649 000 kronor och under 2014 till 14 960 000 kronor).

Anslaget m.m.

Riksdagsstyrelsen föreslår att anslaget 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag* ska uppgå till 120 000 000 kronor för 2018. Förslaget innebär en ökning med 7 000 000 kronor jämfört med innevarande år. För behov av evakueringslokaler och planerat underhåll föreslås anslaget öka med 50 miljoner kronor. Tidigare beslutade anslagsförändringar avseende en engångshöjning för förvärv av en andel i fastigheten Iason 1 innebär att anslagsnivån minskas med 43 miljoner kronor fr.o.m. 2018. Den del i anslagets ändamål som funnits om att anslaget under 2017 fick användas också för kostnader för förvärv av andel i fastigheten Iason 1 tas bort.

Riksdagsstyrelsen föreslår också att Riksdagsförvaltningen bemyndigas att under 2018 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 550 000 000 kronor.

Investeringsplan

Riksdagsstyrelsen föreslår att riksdagen godkänner förslaget till investeringsplan som riktlinje för anslaget 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag* för 2018–2020. Investeringsplanen framgår av följande tabell.

Investeringsplan för 2:3 Riksdagens fastighetsanslag

Miljoner kronor

	Utfall 2016	Prognos 2017	Beräknat 2018	Beräknat 2019	Beräknat 2020
Anskaffning och utveckling av nya investeringar					
Förvärv av andel i fastigheten Iason 1			43		
Summa utgifter för anskaffning och utveckling			43		
Varav investeringar i anläggningstillgångar			43		
Finansiering					
Anslag			43		
Summa finansiering av anskaffning och utveckling			43		
Vidmakthållande av befintliga investeringar					
Underhåll och renoveringsplan	11,5	28,2	69	40	40

Projekt ledamotshuset	5,3	26	70	250	300
Summa utgifter för vidmakthållande	16,8	54,2	139	290	340
Varav investeringar i anläggningstillgångar	16,8	54,2	139	290	340
Finansiering					
Övrig kreditram (lån i Riksgäldskontoret)	16,8	54,2	139	290	340
Summa finansiering av vidmakthållande	16,8	54,2	139	290	340
Totala utgifter för nyanskaffning, utveckling och vidmakthållande av investeringar	16,8	97,2	139	290	340
Totalt varav investeringar i anläggningstillgångar	16,8	97,2	139	290	340

Riksdagens ombudsmän (JO)

Verksamheten

Anslaget 2:4 *Riksdagens ombudsmän (JO)* ska användas för myndighetens förvaltningsutgifter och anskaffningar av anläggningstillgångar.

Riksdagens ombudsmän har till uppgift att utöva tillsyn över tillämpningen i offentlig verksamhet av lagar och andra författningar (13 kap. 6 § regeringsformen och lagen [1986:765] med instruktion för Riksdagens ombudsmän).

Av budgetpropositionen framgår att de övergripande målen för myndighetens verksamhet är att se till att lagar och andra författningar följs av dem som utövar offentlig verksamhet och på så sätt främja rättssäkerheten och höja den rättsliga kvalitetsnivån i myndighetsutövningen och att främja den internationella spridningen av idén om rättslig kontroll genom oberoende ombudsmannainstitutioner. Till de övergripande målen hör också att fullgöra sin uppgift som det nationella besöksorganet National Preventive Mechanism enligt det fakultativa protokollet den 18 december 2002 till Förenta nationernas konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (Opcat). Därtill kommer att verksamheten ska bedrivas med hög kvalitet och vara effektiv och att handläggningstiderna och ärendebalansen ska hållas på en rimlig nivå.

I propositionen framhålls att konstitutionsutskottet har betonat att klagomålsprövningen är Riksdagens ombudsmäns viktigaste uppgift och den som är bäst ägnad att uppfylla syftet med myndighetens verksamhet i stort. Enligt Riksdagens ombudsmän har denna verksamhet också prioriterats under 2016.

För 2016 hade i verksamhetsplanen mer preciserade mål satts upp när det gällde bl.a. handläggningstider för klagomålsärenden och inspektionsverksamheten. För klagomålsprövningen var målet att minst 80

procent av avskrivningsärendena skulle vara avslutade inom två månader från det att ärendet kommit in. För de remitterade ärendena var målet att 60 procent skulle ha en handläggningstid som understeg ett år. Under 2016 hade ca 88 procent av avskrivningsärendena avslutats inom två månader. Av de remitterade ärendena hade 62 procent en handläggningstid som understeg ett år. För inspektionsverksamheten vid tillsynsavdelningarna var målet att 25 inspektioner skulle avslutas. Opcat-enheten hade som mål att avsluta 20 inspektioner. Tillsynsavdelningarna avslutade 31 inspektioner och Opcat-enheten 21. Dessa mål har således nåtts.

För en mer utförlig redogörelse av Riksdagens ombudsmäns arbete hänvisas till myndighetens ämbetsberättelse för verksamhetsåret 2015-07-01–2016-06-30 samt till årsredovisningen för 2016.²

Anslagssparandet uppgick under 2016 till 12 115 000 kronor (under 2015 uppgick det till 11 555 000 kronor och under 2014 till 10 962 000 kronor).

Riksrevisionen har för 2016 bedömt årsredovisningen som i allt väsentligt rättvisande.

Anslaget m.m.

Riksdagens ombudsmän föreslår att anslaget 2:4 *Riksdagens ombudsmän (JO)* ska uppgå till 96 689 000 kronor för 2018. Förslaget innebär en ökning med 6 448 000 kronor jämfört med innevarande år. JO:s tillsynsverksamhet föreslås förstärkas med 3 900 000 kronor och Opcat-enheten med 1 000 000 kronor fr.o.m. 2018.

Därutöver föreslås att riksdagen beslutar att Riksdagens ombudsmän för 2018 får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet.

Sametinget

Verksamheten

Anslaget 3:1 *Sametinget* får användas för Sametingets och Nationellt samiskt informationscentrums förvaltningsutgifter. Anslaget ska även täcka utgifter för statsbidrag till Samefonden. Verksamheten behandlas närmare i avsnittet Mål och resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1.

Anslagssparandet uppgick under 2016 till 995 000 kronor (under 2015 uppgick det till –1 832 000 kronor och under 2014 till –612 000 kronor).

Anslaget

Regeringen föreslår att anslaget 3:1 *Sametinget* ska uppgå till 53 901 000 kronor för 2018. Förslaget innebär en ökning med 8 658 000 kronor jämfört med innevarande år, vilket bl.a. beror på en förstärkning av anslaget med 11 000 000 kronor för att Sametinget ska kunna medverka i samhällsutvecklingen och svara upp mot de uppdrag och uppgifter som åligger

² Justitieombudsmännens ämbetsberättelse bereds av konstitutionsutskottet i ett separat betänkande (bet. 2017/18:KU11).

myndigheten i dag och för att möjliggöra införandet av en konsultationsordning.

Regeringskansliet m.m.

Verksamheten

Anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* ska användas för Regeringskansliets förvaltningsutgifter. Anslaget ska även täcka utgifter för utrikesrepresentationen, kommittéväsendet och gemensamma ändamål (hyror, kapitalkostnader m.m.).

Målet för Regeringskansliet är att vara ett effektivt och kompetent instrument för regeringen i dess uppgift att styra riket och förverkliga sin politik. Regeringskansliet, kommittéerna och utlandsmyndigheterna hade vid utgången av 2016 tillsammans 4 590 tjänstgörande (exklusive lokalanställda vid utlandsmyndigheterna), varav ca 4 procent var anställda enligt det s.k. politikeravtalet.

Av propositionen framgår att utrikesrepresentationen per den 1 augusti 2017 bestod av 107 utlandsmyndigheter, varav 92 ambassader, 8 konsulat samt 7 representationer och delegationer. Därtill kommer att en ambassad är under etablering i Beirut. Under perioden den 1 januari 2000 t.o.m. den 1 augusti 2017 har regeringen beslutat att öppna 25 ambassader, 5 karriärkonsulat och 1 delegation. För samma period har regeringen beslutat att stänga 21 ambassader och 7 karriärkonsulat.

Anslagssparandet uppgick 2016 till 285 801 000 kronor (under 2015 uppgick det till 331 506 000 kronor och under 2014 till 373 840 000 kronor).

Anslaget

Regeringen föreslår att anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* ska uppgå till 7 779 310 000 kronor. Förslaget innebär en ökning med 390 784 000 kronor jämfört med innevarande år, vilket bl.a. beror på ökade säkerhetskostnader, omfattande fastighetsprojekt och en förstärkning av det bostadspolitiska arbetet.

Länsstyrelserna

Verksamhet

Anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* ska användas för de 21 länsstyrelsernas förvaltningsutgifter samt för ersättningar till samverkansorgan och landsting för de uppgifter som dessa har övertagit från länsstyrelserna i vissa län. Vidare ska anslaget användas för regeringens behov av vissa mindre utvecklingsinsatser och visst europeiskt samarbete. Därutöver ska anslaget täcka utgifter för den svenska offentliga medfinansieringen av tekniskt stöd i de territoriella programmen Nord, Sverige-Norge, Botnia-Atlantica och Norra Periferin samt delfinansiering av förvaltningsorganisationen för

Laponiatjuottjudus. Verksamheten behandlas närmare i avsnittet Mål och resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1.

Anslagssparandet uppgick under 2016 till 47 693 000 kronor (under 2015 uppgick det till 26 045 000 kronor och under 2014 till 36 420 000 kronor).

Anslaget

Regeringen föreslår att anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* ska uppgå till 2 978 666 000 kronor för 2018, vilket innebär en ökning med 242 540 000 kronor. Ökningen beror bl.a. på en förstärkning av länsstyrelsernas verksamheter med djurrelaterade frågor, civilt försvar, miljötillsyn, tillsyn över gränsöverskridande transporter och förebyggande arbete för att skydda dricksvattnet.

Allmänna val och demokrati

Verksamheten

Anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* ska användas för utgifter för val, utveckling och uppföljning av demokratipolitiken samt åtgärder för att dels värna demokratin mot våldsbejakande extremism, dels främja de mänskliga rättigheterna på nationell nivå. Därutöver ska anslaget täcka de administrationskostnader som är en förutsättning för att göra insatser inom området. Verksamheten behandlas närmare i avsnittet Mål och resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1.

Anslagssparandet uppgick under 2016 till 1 077 000 kronor (under 2015 uppgick det till 9 608 000 kronor och under 2014 till 6 218 000 kronor).

Anslaget

Regeringen föreslår att anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* ska uppgå till 555 890 000 kronor för 2018. Förslaget innebär en ökning med 460 550 000 kronor jämfört med innevarande år. Anslaget ökas med 22 000 000 kronor 2018 för en ny stödordning för säkerhetshöjande åtgärder för det civila samhällets fortsatta möjligheter att sprida kunskap, mobilisera och stärka kapaciteten i arbetet för mänskliga rättigheter samt för att värna demokratin. Vidare ökas anslaget för att Valmyndigheten ska kunna investera i ett nytt it-system för valadministrationen med 6 000 000 kronor 2018. För att genomföra ändringar i vallagen för ett förstärkt skydd av valhemligheten i allmänna val ökas anslaget med 17 000 000 kronor. Anslaget ökas med 5 000 000 kronor per år under 2018–2020 för att förstärka insatser mot hot och hat mot det demokratiska samtalet. Anslaget ökas med 135 000 000 kronor 2018 för utgifter i samband med val till riksdagen, landstings- och kommunfullmäktige 2018 samt valet till Europaparlamentet 2019. Anslaget ökar vidare under 2018 med 50 300 000 kronor för insatser för att öka intresset för och deltagandet i de allmänna valen 2018 och Europaparlamentsvalet 2019.

Justitiekanslern

Verksamheten

Anslaget 6:2 *Justitiekanslern* ska användas för myndighetens förvaltningsutgifter. Verksamheten behandlas närmare i avsnittet Mål och resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1.

Anslagssparandet uppgick under 2016 till –207 000 kronor (under 2015 uppgick det till 56 000 kronor och under 2014 till 1 135 000 kronor).

Anslaget

Regeringen föreslår att anslaget 6:2 *Justitiekanslern* ska uppgå till 49 576 000 kronor för 2018. Förslaget innebär en ökning med 842 000 kronor jämfört med innevarande år, vilken huvudsakligen beror på pris- och löneomräkning.

Datainspektionen

Verksamheten

Anslaget 6:3 *Datainspektionen* ska användas för myndighetens förvaltningsutgifter. Verksamheten behandlas närmare i avsnittet Mål och resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1.

Anslagssparandet uppgick under 2016 till –1 458 000 kronor (2015 uppgick det till –240 000 kronor och under 2014 till 3 180 000 kronor).

Anslaget

Regeringen föreslår att anslaget 6:3 *Datainspektionen* ska uppgå till 85 314 000 kronor för 2018, vilket motsvarar en ökning med 30 960 000 kronor jämfört med innevarande år. Ökningen beror framför allt på att anslaget tillförs 30 000 000 kronor för tillkommande arbetsuppgifter med anledning av EU:s dataskyddsförordning.

Valmyndigheten

Verksamheten

Anslaget 6:4 *Valmyndigheten* ska användas för utgifter för myndighetens verksamhet. Verksamheten behandlas närmare i avsnittet Mål och resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1.

Anslagssparandet uppgick under 2016 till –35 000 kronor (under 2015 uppgick det till –415 000 kronor och under 2014 till –1 290 000 kronor).

Anslaget

Regeringen föreslår att anslaget 6:5 *Valmyndigheten* ska uppgå till 19 937 000 kronor för 2018, vilket motsvarar en ökning med 349 000 kronor jämfört med innevarande år, vilken huvudsakligen beror på pris- och löneomräkning.

Stöd till politiska partier

Verksamheten

Anslaget 6:5 *Stöd till politiska partier* ska användas för utgifter till stöd för de politiska partierna. Enligt lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier lämnas stöd dels som partistöd, dels som kanslistöd för ett år i taget räknat fr.o.m. den 15 oktober. Partistödet lämnas som mandatbidrag och delas ut som ett bidrag per riksdagsplats.

Anslagssparandet uppgick under 2016 till 69 000 kronor (under 2015 uppgick det till 319 000 kronor och under 2014 till 1 194 000 kronor).

Anslaget

Regeringen föreslår att anslaget 6:5 *Stöd till politiska partier* ska uppgå till 166 950 000 kronor för 2018. Det innebär en sänkning med 5 250 000 kronor. Anslaget minskas för att delfinansiera förslaget om ökad insyn i partiers finansiering.³

I propositionen anför regeringen att det enligt lagen (2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för Riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen krävs bemyndiganden för beslut om bl.a. bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter under senare budgetår än det år som budgeten avser, vilket gäller för stödet till politiska partier. Regeringen föreslår därför att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2018 för anslaget 6:5 *Stöd till politiska partier* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 172 200 000 kronor 2019.

Åtgärder för nationella minoriteter

Verksamheten

Anslaget 7:1 *Åtgärder för nationella minoriteter* ska användas till utgifter för åtgärder för de nationella minoriteterna enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk och enligt språklagen (2009:600) samt enligt Sveriges minoritetsåtaganden. Anslaget ska vidare täcka Länsstyrelsen i Stockholms läns och Sametingets utgifter för det nationella samordningsansvaret för minoritetspolitiken samt utgifter för uppföljning enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Därutöver ska anslaget användas till utgifter för statsbidrag enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk till kommuner och landsting inom förvaltningsområdena för finska, meänkieli och samiska samt till utgifter för statsbidrag för verksamheter som främjar regeringens minoritetspolitik.

Verksamheten behandlas närmare i avsnittet Mål och resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1.

³ Regeringen överlämnade i september 2017 lagrådsremissen Ökad insyn i partiers finansiering – ett utbyggt regelverk.

Anslagssparandet uppgick under 2016 till 406 000 kronor (under 2015 uppgick det till 1 625 000 kronor och under 2014 till 725 000 kronor).

Anslaget

Regeringen föreslår att anslaget 7:1 *Åtgärder för nationella minoriteter* ska uppgå till 122 917 000 kronor för 2018, vilket innebär en ökning med 20 000 000 kronor. Regeringen anför att anslaget höjs för att säkra de nationella minoriteternas rättigheter och möjliggöra för nya kommuner att anslutas till förvaltningsområdena för finska, meänkieli och samiska.

Åtgärder för den nationella minoriteten romer

Verksamheten

Anslaget 7:2 *Åtgärder för den nationella minoriteten romer* ska användas för utgifter för utvecklingsarbete och samordning i arbetet med att främja den nationella minoriteten romers rättigheter och livsvillkor. Vidare ska anslaget täcka utgifter för utbildnings- och arbetsmarknadsåtgärder för den nationella minoriteten romer. Verksamheten behandlas närmare i avsnittet Mål och resultatredovisning för några delområden inom utgiftsområde 1.

Anslagssparandet uppgick under 2016 till 310 000 kronor (under 2015 uppgick det till 436 000 kronor och under 2014 till 119 000 kronor).

Anslaget

Regeringen föreslår att anslaget 7:2 *Åtgärder för den nationella minoriteten romer* ska uppgå till 14 500 000 kronor, vilket är oförändrat jämfört med innevarande år.

Presstödet

Verksamheten

Anslaget 8:1 *Presstöd* ska användas för statsbidrag till presstöd och utvecklingsstöd.

Syftet med presstödet är att värna mångfalden på dagspressmarknaden. Presstöd lämnas i form av driftsstöd och distributionsstöd. Utgifterna för stödet styrs bl.a. av antalet stödberättigade tidningar och storleken på dessa tidningars upplagor. Bestämmelser om presstöd finns i presstödsförordningen (1990:524). Utvecklingsstödet behandlas närmare nedan.

Anslagssparandet uppgick under 2016 till 48 416 000 kronor (under 2015 uppgick det till 80 386 000 kronor och under 2014 till 73 106 000 kronor.)

Anslaget

Regeringen föreslår att anslaget 8:1 *Presstöd* ska uppgå till 567 119 000 kronor för 2018. Anslagsbeloppet är oförändrat i förhållande till innevarande år.

Regeringen föreslår vidare att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2018 för anslaget 8:1 *Presstöd* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 70 000 000 kronor 2019–

2021. Som skäl för detta anförs att regeringen har beslutat om ett utvecklingsstöd för tryckta, allmänna nyhetstidningar i syfte att skapa förutsättningar för en långsiktig utveckling av elektroniska publiceringstjänster. För att göra det möjligt för presstödsnämnden vid Myndigheten för press, radio och tv att fatta beslut om utvecklingsstöd till fleråriga utvecklingsprojekt behövs ett bemyndigande.

Myndigheten för press, radio och tv

Verksamheten

Anslaget 8:2 *Myndigheten för press, radio och tv* ska användas för myndighetens förvaltningsutgifter.

Myndigheten för press, radio och tv ansvarar för bl.a. tillstånd, avgifter och registrering samt tillsyn som rör tv-sändningar, beställ-tv, sökbar text-tv och ljudradiosändningar. Sedan den 1 juli 2015 ansvarar myndigheten även för presstödsfrågor. Inom myndigheten finns ett särskilt beslutsorgan – presstödsnämnden – med uppgift att pröva ansökningar om presstöd och att besluta i andra frågor enligt presstödsförordningen.

Anslagssparandet uppgick under 2016 till 792 000 kronor (under 2015 uppgick det till –588 000 kronor och under 2014 till –423 000 kronor).

Anslaget

Regeringen föreslår att anslaget 8:2 *Myndigheten för press, radio och tv* ska uppgå till 33 967 000 kronor för 2018, vilket motsvarar en ökning med 319 000 kronor. Ökningen beror bl.a. på tidigare beslutade anslagsförändringar.

Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information

Verksamheten

Anslaget 9:1 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information* ska användas för myndighetens förvaltningsutgifter. Det ska även täcka utgifter för kommunikationsinsatser på EU-området, utgifter för att medfinansiera medel från EU och insatser för att främja rekrytering av svenska medborgare till EU:s institutioner, byråer och organ.

Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps) är en myndighet vars uppgift är att ta fram forskningsbaserade analyser och annat underlag som rör utvecklingen av EU-samarbetet och Sveriges Europapolitik och att göra detta tillgängligt för beslutsfattare på olika nivåer samt att tillhandahålla utbildningar i ämnen som rör EU.

Anslagssparandet uppgick under 2016 till 1 092 000 kronor (under 2015 uppgick det till –82 000 kronor och under 2014 till 1 306 000 kronor).

Anslaget

Regeringen föreslår att anslaget 9:1 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information* ska uppgå till 28 263 000 kronor för 2018.

Förslaget innebär en ökning med 10 324 000 kronor jämfört med innevarande år. Regeringen anför att anslaget tillförs 10 000 000 kronor i syfte att förstärka insatser inom anslaget.

Motionerna

Moderaterna

I kommittémotion 2017/18:3770 föreslår Beatrice Ask m.fl. (M) att anslaget 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* ska vara 5 000 000 kronor högre för 2018 än regeringens förslag i propositionen. Skillnaden i förhållande till regeringens förslag beror på att motionärerna anser att riksdagens utredningstjänst bör förstärkas med motsvarande belopp.

Vidare föreslår motionärerna att anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* ska vara 102 000 000 kronor lägre för 2018 än regeringens förslag. Avvikelsen i förhållande till regeringens förslag beror enligt motionärerna på att medel fördelats till andra satsningar inom utgiftsområdet och på att aviserade förslag om tillskott inte bör genomföras. Motionärerna anser även att ett uppdrag ska ges till Världsbanken om en fortsatt studie över företagsklimatet i Sverige och att studien bör finansieras inom ramen för det anvisade anslaget för Regeringskansliet.

Motionärerna motsätter sig förslag från regeringen om anslagsökningar med 95 000 000 kronor av anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* och anser därför att anslaget ska bestämmas till ett motsvarande lägre belopp jämfört med regeringens förslag.

Motionärerna föreslår vidare att anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* ska vara 18 000 000 kronor högre för 2018 än regeringens förslag. I denna del föreslår motionärerna en ökning av anslaget för att vidta åtgärder för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism och för att stärka respekten för de mänskliga rättigheterna. Förstärkningen av anslaget ska enligt motionärerna bl.a. användas för att finansiera verksamhet inom ramen för en nationell kommunikationsstrategi och för att finansiera mer forskning om våldsbejakande extremism. Dessutom bör förstärkningen av anslaget användas till åtgärder för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck och för att öka stödet för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter i alla delar av Sverige.

Vidare föreslår motionärerna att anslagen 6:2 *Justitiekanslern* och 6:3 *Datainspektionen* ska vara 1 000 000 kronor respektive 2 000 000 kronor högre för 2018 än regeringens förslag. När det gäller Justitiekanslern bör enligt motionärerna myndigheten ges bättre möjligheter att företräda staten i rättsliga tvister. Datainspektionen bör enligt motionärerna få möjlighet att stärka arbetet med tillsyn, informationsspridning och utbildning för att förebygga och motverka integritetskränkningar.

När det gäller anslaget 7:2 *Åtgärder för den nationella minoriteten romer* anser motionärerna att en del av den sedan tidigare beslutade årliga ökningen av anslaget med 13 miljoner kronor bör utnyttjas för att inleda ett arbete med

att inrätta ett romskt språkcentrum. Vidare yrkar motionärerna att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inleda arbetet med att inrätta ett romskt språkcentrum, och tillkännager detta för regeringen (yrkande 8).

Därutöver yrkar motionärerna att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en förstärkning av riksdagens utredningstjänst (yrkande 2) och om att låta Världsbanken genomföra en fortsatt studie över företagsklimatet i Sverige (yrkande 3), och tillkännager detta för regeringen.

När det gäller frågan om en förstärkning av riksdagens utredningstjänst anför motionärerna bl.a. att eftersom regeringen i budgetpropositionen inte lever upp till ett rimligt krav på transparens är det angeläget att utredningstjänsten får ökade resurser för att kunna bistå riksdagens partier vid granskning och analys av regeringens förslag. Enligt motionärerna bidrar granskningar och studier över företagsklimatet i Sverige till att utveckla och förbättra näringspolitiken. Det är därför angeläget att Världsbanken får i uppdrag att genomföra en sådan studie.

Motionärerna yrkar vidare att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ytterligare åtgärder i arbetet för att värna demokratin mot radikalisering och våldsbejakande extremism (yrkande 4) och om att inom ramen för politiken om mänskliga rättigheter motverka hedersrelaterat våld och förtryck samt verka för ökat stöd för demokratiska värderingar och värderingar om mänskliga rättigheter i hela Sverige (yrkande 5). Motionärerna anför att det finns våldsbejakande och extremistiska krafter som utmanar öppenheten och trotsar demokratins spelregler och att politiken för att genom förebyggande arbete värna demokratin är viktig och bör få ökade resurser.

Vidare yrkar motionärerna att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bättre möjligheter för Justitiekanslern att företräda staten i rättsliga tvister och tillkännager detta för regeringen (yrkande 6). I denna del anför motionärerna att Justitiekanslern företräder staten i rättsliga tvister, att dessa tvister ibland kan handla om mycket stora belopp, att motparten kan vara en resursstark och kommersiell aktör och att det är angeläget att staten har tillräckliga resurser för att ägna sig åt dessa processer.

Motionärerna yrkar också att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka Datainspektionens arbete med tillsyn, informations-spridning och utbildning för att förebygga och motverka integritetskränkningar, inklusive näthat (yrkande 7), och tillkännager detta för regeringen. I denna del anför motionärerna bl.a. att risken för att människors personliga integritet kränks ökar när en rad aktörer hanterar en mängd information. Ett annat problem är enligt motionärerna det s.k. näthatet som drabbar många barn och ungdomar.

Sverigedemokraterna

Jonas Millard m.fl. (SD, -) föreslår i kommittémotion 2017/18:2524 att anslaget 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* ökas med 10 000 000 kronor för

2018 jämfört med regeringens förslag i propositionen. I denna del föreslår motionärerna öknings av anslaget med dels 5 000 000 kronor för förstärkning av utskottspersonal i beredningen av ärenden som rör uppföljning av JO och Riksrevisionen, dels 5 000 000 kronor för förstärkning av riksdagens utredningstjänst. Vidare anser motionärerna att det inom anslagets ram bör övervägas att återinföra konstitutionsutskottets JO-delegation.

Motionärerna föreslår vidare att anslaget 2:4 *Riksdagens ombudsmän (JO)* ökas med 25 000 000 kronor för 2018 jämfört med regeringens förslag i propositionen. I denna del anför motionärerna att myndighetens arbete med inspektioner behöver förstärkas.

Därutöver föreslås att anslaget 3:1 *Sametinget* ökas med 5 000 000 kronor för 2018 jämfört med regeringens förslag i propositionen. I denna del föreslår motionärerna en ökning av anslaget för Sametingets arbete med delaktighet och självbestämmande.

Motionärerna föreslår vidare att anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* minskas med 450 000 000 kronor för 2018 jämfört med regeringens förslag. I denna del anför motionärerna att regeringen med Regeringskansliet bör föregå med gott exempel i egenskap av styrande organ och klara sig med mindre medel.

Därutöver föreslår motionärerna att anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* ökas med 78 200 000 kronor för 2018 jämfört med regeringens förslag. Enligt motionärerna bör länsstyrelserna få ett ökat stöd i sitt arbete med djurskyddskontroller och föreslår att ytterligare 5 000 000 kronor anslås för detta ändamål. Vidare anser motionärerna att ytterligare 64 000 000 kronor bör anslås för tillsyn över gränsöverskridande transporter och för arbetet med civilförsvaret. Därutöver bör 25 000 000 kronor föras över från länsstyrelsernas arbete med mottagande av nyanlända till krisberedskap, civilt försvar och regionalt brottsförebyggande arbete. Vidare anser motionärerna att medel inte bör avsättas för den planerade reformen om placering av ensamkommande barn i en annan kommun än anvisningskommunen.

Dessutom föreslår motionärerna att anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* ökas med 5 000 000 kronor för 2018 jämfört med regeringens förslag. Motionärerna anser inte att medel ska tillföras för att genomföra det befintliga förslaget om ändringar i vallagen för ett förstärkt skydd av valhemligheten. I stället vill motionärerna göra motsvarande satsningar på utbildning av de som arbetar med valet. Motionärerna anser att ogenomtänkta lösningar såsom att placera valsedlar innanför valskärmarna inte är rätt väg att gå. Motionärerna påpekar att de i stället förordar ett system med gemensamma valsedlar. Dessutom vill motionärerna anslå medel för tillgänglighetsanpassning av vallokalerna. Vidare vill motionärerna anslå ytterligare medel för att möjliggöra hågkomstresor inte endast till Förintelsens minnesplatser utan också till platser som präglas av övriga socialistiska ideologiers övergrepp på mänskligheten.

Vidare vill motionärerna att anslaget 6:3 *Datainspektionen* ökas med 25 000 000 kronor för 2018 jämfört med regeringens förslag. I denna del anför motionärerna att myndigheten är i behov av resursförstärkning.

Vidare föreslår motionärerna att anslaget 6:6 *Stöd till politiska partier* minskas med 17 000 000 kronor för 2018 jämfört med regeringens förslag. I denna del anføres att de politiska partierna i större grad bör finansiera sin egen verksamhet.

Dessutom föreslår motionärerna att anslaget 7:2 *Åtgärder för den nationella minoriteten romer* minskas med 14 500 000 kronor för 2018 jämfört med regeringens förslag. Enligt motionärerna är det olyckligt att en enskild satsning bär en sådan tydligt etnisk prägel. Den särskilda satsningen på den nationella minoriteten romer bör därför skrotas.

Motionärerna föreslår vidare att anslaget 8:1 *Presstödet* minskas med 284 000 000 kronor för 2018 jämfört med regeringens förslag. För att kompensera för en sänkning av presstödet föreslås dock förbättringar inom andra områden. Motionärerna välkomnar att regeringen har för avsikt att avskaffa reklamskatten för dagspressen och periodiska publikationer.

Slutligen föreslår motionärerna att anslaget 9:1 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information* minskas med 18 000 000 kronor för 2018 jämfört med regeringens förslag.

Centerpartiet

Per-Ingvar Johnsson och Johan Hedin (båda C) föreslår i kommittémotion 2017/18:3695 att anslagen 4:1 *Regeringskansliet m.m.* och 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* minskas med 310 660 000 kronor respektive 50 120 000 kronor för 2018 jämfört med regeringens förslag i propositionen. När det gäller anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* anser motionärerna bl.a. att tidigare anslagshöjningar för migrationskostnader och främjandeinsatser bör dras tillbaka. Vidare anför motionärerna att en tidigare anslagshöjning för att stärka svensk kapacitet för medling och konfliktförebyggande avbryts. Därutöver föreslås anslaget minskas med 175 000 000 kronor till följd av att en tidigare allmän resursförstärkning dras in. När det gäller anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* bör enligt motionärerna en tidigare resursförstärkning i syfte att korta handläggningstiderna för byggande avbrytas. Vidare anser motionärerna att en tidigare resursförstärkning om miljötillsyn kan dras tillbaka liksom en resursförstärkning för informationsinsatser kring betaltjänster på landsbygden. Medel bör tillföras till följd av Centerpartiets satsning på snabbare miljöprovningar. Därutöver anser motionärerna att justeringar av båda anslagen ska göras på grund av fortsatt justering av pris- och löneomräkningen.

Motionärerna föreslår vidare att anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* minskas med 50 300 000 kronor för 2018 jämfört med regeringens förslag till följd av att regeringens förslag om valdeltagandeinsatser inte bör genomföras.

Därutöver föreslår motionärerna att anslaget 9:1 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information* minskas med 10 120 000 kronor eftersom regeringens förslag till anslagshöjning bör avslås. Därutöver anser motionärerna att justeringar av anslaget ska göras på grund av fortsatt justering av pris- och löneomräkningen.

Motionärerna föreslår vidare att anslagen 2:4 *Riksdagens ombudsmän (JO)*, 3:1 *Sametinget*, 6:2 *Justitiekanslern*, 6:3 *Datainspektionen*, 6:4 *Valmyndigheten* och 8:2 *Myndigheten för press, radio och tv* ska vara 460 000 kronor, 200 000 kronor, 250 000 kronor, 290 000 kronor, 100 000 kronor respektive 160 000 kronor lägre för 2018 än regeringens förslag i propositionen. Skillnaden i förhållande till regeringens förslag beror på att motionärerna anser att en justering av anslagen ska göras på grund av fortsatt justering av pris- och löneomräkningen.

Liberalerna

I kommittémotion 2017/18:3822 föreslår Tina Acketoft m.fl. (L) att anslagen 4:1 *Regeringskansliet m.m.* och 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* minskas med 41 000 000 kronor respektive 75 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna anför att länsstyrelsernas arbete med miljöfrågor, djurfrågor och för att skydda dricksvattnet bör tilldelas mer resurser, men inte i den nivå som regeringen föreslår. Därutöver anser motionärerna att justeringar av båda anslagen ska göras på grund av fortsatt justering av pris- och löneomräkningen.

Vidare föreslår motionärerna att anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* ökas med 10 000 000 kronor i jämförelse med regeringens förslag. Motionärerna noterar att regeringen i propositionen inte redovisar några åtgärder med anledning av riksdagens tillkännagivande om åtgärder för att höja valdeltagandet bland utlandssvenskar⁴. För att finansiera en särskild satsning på att höja valdeltagandet bland utlandssvenskar föreslår motionärerna att anslaget tillförs ytterligare medel med 5 000 000 kronor. Enligt motionärerna bör statsbidrag till förebyggande verksamheter i civilsamhället och kommuner mot våldsbejakande extremism öka. Förutom en ökning för detta ändamål med 5 000 000 kronor föreslår motionärerna en överflyttning av resurser från Göteborgs universitet till lokal nivå.

Motionärerna föreslår även att anslaget 7:1 *Åtgärder för nationella minoriteter* ska vara 5 000 000 kronor högre för 2018 än regeringens förslag. I denna del anför motionärerna att fler kommuner bör tillåtas bli en del av förvaltningsområdena för meänkieli, samiska och finska.

Vidare föreslår motionärerna att anslaget 7:2 *Åtgärder för den nationella minoriteten romer* ska vara 5 000 000 kronor högre för 2018 än regeringens förslag. I denna del anför motionärerna att det behövs ett fortsatt och långsiktigt arbete för romsk inkludering.

⁴ Betänkande 2016/17:KU22, rskr. 2016/17:200–201.

Slutligen föreslår motionärerna att vardera anslagen 2:1 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* och 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* ska vara 5 000 000 kronor lägre för 2018 än regeringens förslag i propositionen. Skillnaden i förhållande till regeringens förslag beror på att motionärerna anser att en justering av anslagen ska göras på grund av fortsatt justering av pris- och löneomräkningen.

Tina Acketoft m.fl. (L) yrkar i kommittémotion 2017/18:3587 att riksdagen ställer sig bakom dels det som anförs i motionen om att utöka förvaltningsområdena för minoritetsspråk (yrkande 3), dels det som anförs i motionen om kraven på förvaltningsområdena för minoritetsspråk (yrkande 4), och tillkännager detta för regeringen. Motionärerna anför att fler och fler kommuner och landsting eller regioner har anslutit sig till förvaltningsområdena för något av minoritetsspråken finska, meänkieli eller samiska, och att nya ansökningar kommer in kontinuerligt. Motionärerna är kritiska till att regeringen inte tidigare föreslagit höjningar av anslaget för åtgärder för nationella minoriteter, vilket enligt motionärerna ledde till att nya ansökningar från kommuner inte kunde behandlas och till försämrade förutsättningar för de kommuner som sedan tidigare ingår förvaltningsområden. Motionärerna anser att den höjning som regeringen nu föreslår är för liten. Vidare anför motionärerna att det är viktigt att de stärkta rättigheter för enskilda som följer av att en kommun ansluts till ett förvaltningsområde verkligen får genomslag i den lokala verksamheten. Det finns enligt motionärerna ett behov av att ytterligare kontrollera och följa upp hur de statliga resurserna används.

I kommittémotion 2017/18:2818 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkande 18 begärs att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att svenskundervisning och samhällsinformation ska ges redan under asyltiden, och tillkännager detta för regeringen.

Kristdemokraterna

Tuve Skånberg m.fl. (KD) föreslår i kommittémotion 2017/18:3095 att anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* minskas med 287 500 000 kronor för 2018 jämfört med regeringens förslag i propositionen. I denna del anför motionärerna bl.a. att arbetet i Regeringskansliet bör effektiviseras.

Därutöver föreslår motionärerna att anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* ökas med 77 500 000 kronor för 2018 jämfört med regeringens förslag. I denna del anför motionärerna bl.a. att de för att öka integrationen vill införa ett krav på att asylsökande ska delta i 15 timmars språkutbildning och 9 timmars samhällsorientering per vecka. Motionärerna föreslår att 200 000 000 kronor anslås för 2018 för detta ändamål.

Motionärerna föreslår även att anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* ska vara 25 150 000 kronor lägre för 2018 än regeringens förslag. I denna del anför motionärerna bl.a. att det är angeläget att anslå mer pengar som syftar till att säkerställa att valen kan genomföras på ett tillförlitligt och effektivt sätt, men

att det för detta ändamål är tillräckligt med hälften av det anslag regeringen föreslår.

Därutöver föreslås att anslaget 6:3 *Datainspektionen* ska vara 3 000 000 kronor lägre för 2018 än regeringens förslag. I denna del anför motionärerna bl.a. att Datainspektionens arbete med anledning av EU:s dataskyddsförordning kan hanteras med färre medel än vad regeringen föreslår.

Slutligen föreslår motionärerna att anslagen 1:1 *Kungliga hov- och slottsstaten*, 2:1 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.*, 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* och 9:1 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information* ska vara 1 000 000 kronor, 3 000 000 kronor, 4 000 000 kronor respektive 5 000 000 kronor lägre för 2018 än regeringens förslag i propositionen. Skillnaden i förhållande till regeringens förslag beror på att motionärerna anser att en justering av anslagen ska göras på grund av fortsatt justering av pris- och löneomräkningen.

I kommittémotion 2017/18:3394 yrkande 6 av Aron Modig m.fl. (KD) begärs att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett asylprogram där asylsökande ska delta i 15 timmar språkutbildning och nio timmar samhällsorientering per vecka, och tillkännager detta för regeringen.

Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkar i partimotion 2017/18:3650 att det ska införas ett asylprogram för asylsökande (yrkande 3), att det inom ramen för asylprogrammet ska erbjudas sfi-studier redan under asylansökningstiden (yrkande 4), att det inom ramen för asylprogrammet ska erbjudas samhällsorientering (yrkande 6) och att man ska främja integrationen för kvinnor genom att erbjuda barnomsorg i samband med sfi-undervisningen under etableringsprogrammet och asylprogrammet (yrkande 12).

Motionärerna anför bl.a. att asylsökande får vänta under en lång tid på handläggningen av asylansökan, vilket medför en lång tid av ovisshet och passivitet som följd. Vidare anför motionärerna att de vill möta denna situation genom att den utbildning (sfi och samhällsorientering) som nyanlända erbjuds ska erbjudas under asyلتiden,

Ett liknande yrkande finns i kommittémotion 2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 26.

Utrikesutskottets yttrande

Utrikesutskottet har i ett yttrande, som finns i bilaga 6, lämnat synpunkter på bl.a. anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.*

Utskottet anför att Sveriges utlandsmyndigheter är instrumentella för genomförandet av vårt lands utrikes- bistånds- och näringspolitik. Enligt utskottet behöver Sverige en effektiv och väl rustad utrikesförvaltning både i Stockholm och på plats ute i världen för att kunna förstå politiska och ekonomiska skeenden i världen och för att upprätthålla relationer som ligger till grund för samarbete inom utrikespolitik, utvecklingssamarbete och andra viktiga områden med andra länder, regioner och multilaterala organisationer.

Av yttrandet framgår att utskottet har informerats av Utrikesdepartementets kabinetssekreterare om departementets ekonomi och utrikesförvaltningens utveckling. Enligt uppgift är Utrikesdepartementets budget i balans. Som exempel på effektiviseringar nämnde kabinetssekreteraren att det fanns ett pilotprojekt som såg över möjligheterna att flytta administrativ verksamhet från små utlandsmyndigheter till utrikesförvaltningen i Stockholm.

Vidare framhålls att inom ramen för anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* föreslås i budgetpropositionen bl.a. att medel tillförs för ökade säkerhetskostnader och att utrikesförvaltningen får ökat anslag för att hantera ökade ärendemängder och för att förstärka handläggningen av biståndsfrågor.

Därutöver noterar utskottet i sitt yttrande att motionsförslagen om en minskning av anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* inte har specificerats med avseende på utrikesförvaltningens del av anslaget. Vidare konstaterar utskottet att Utrikesdepartementets andel av anslaget för 2016 uppgår till ca 37 procent, och att ca 20 procent av antalet medarbetare inom Regeringskansliet under 2016 var anställda inom utrikesförvaltningen.

Utskottet har inga invändningar mot regeringens förslag till medelstilldelning för anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* och anser därmed att konstitutionsutskottet bör avstyrka motionerna 2017/18:2524, 2017/18:3095, 2017/18:3695, 2017/18:3770 och 2017/18:3822 i de delar de rör anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* I denna del finns fyra avvikande meningar (SD, C, L, KD).

Utskottets ställningstagande

I detta ställningstagande behandlar konstitutionsutskottet samtliga förslag som tas upp i förslagspunkten Anslag m.m. inom utgiftsområde 1.

Konstitutionsutskottet har tidigare i höst tagit ställning till bl.a. utgiftsramen för utgiftsområde 1 Rikets styrelse för budgetåret 2018, dvs. till det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till. I ett yttrande till finansutskottet den 24 oktober 2017 (yttr. 2017/18:KU1y) föreslog utskottet att finansutskottet skulle tillstyrka regeringens förslag om ram och avstyrka de motstående förslagen som lagts fram i fem partimotioner (M, SD, C, L, KD). Förslagen i motionerna innebar att ramen för utgiftsområdet skulle minskas i förhållande till regeringens förslag. Finansutskottet beslutade den 16 november 2017 att tillstyrka regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 1, enligt vilket ramen för utgifterna för utgiftsområdet för 2018 ska uppgå till sammantaget 14 531 335 000 kronor. Riksdagen behandlade den 22 november 2017 finansutskottets betänkande. Riksdagen beslutade enligt finansutskottets förslag. Som framgått av redogörelsen för budgetprocessen i riksdagen i inledningen av detta betänkande bygger konstitutionsutskottets fortsatta behandling av anslagsfördelningen för 2018 på förutsättningen att den ram som riksdagen fastställt inte får överskridas och att ställningstagandet till anslagen ska göras genom *ett* beslut.

Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna utgår i sina motioner från en lägre ram än den som föreslås av finansutskottet.

Utskottet ställer sig bakom regeringens, riksdagsstyrelsens och Riksdagens ombudsmäns (JO) förslag till anslag för 2018 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse. Utskottet ställer sig också bakom regeringens och riksdagsstyrelsens förslag till bemyndiganden och riksdagsstyrelsens förslag till godkännande av investeringsplan för anslaget 2:3 *Riksdagens förvaltningsanslag*. Vidare tillstyrker utskottet Riksdagens ombudsmäns (JO) förslag om att myndigheten får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i verksamheten.

Detta innebär att utskottet tillstyrker förslagen i budgetpropositionen för utgiftsområde 1 Rikets styrelse och avstyrker motionsyrkandena.

Utskottets förslag till anslagsfördelning finns i bilaga 5.

Apanaget

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår tre motionsyrkanden om begränsningar i apanaget.
Jämför reservation 1 (V).

Motionen

Robert Hannah (L) yrkar i motion 2017/18:450 att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska apanagets storlek (yrkande 1), att ta fram tydliga regler för vem som får ta del av apanaget och vad det får användas till (yrkande 2) och att utreda om statschefen i stället för apanage bör få samma lön som statsministern och talmannen (yrkande 3), och tillkännager detta för regeringen. Motionären anför att kungen fritt får disponera sin inkomst i form av apanage utan att redovisa kostnader eller betala inkomstskatt. Statsministern och talmannen får i stället lön och betalar inkomstskatt. Vidare anför motionären bl.a. att i dag får samtliga kungligheter som ingår i tronföljden ta del av apanaget och att kungen bestämmer hur apanaget ska fördelas.

Gällande ordning

Anslaget 1:1 *Kungliga hov- och slottsstaten* får användas för utgifter för statschefens officiella funktioner inklusive utgifter för kungafamiljen samt för kungliga hovstatens och kungliga slottsstatens förvaltningsutgifter. Kungliga hovstaten (Hovstaten) och kungliga slottsstaten (Slottsstaten) har som huvuduppgift att bistå statschefen och övriga medlemmar av kungafamiljen i deras officiella plikter. I uppgiften ingår även att vårda det kungliga kulturarvet och att visa detta kulturarv för allmänheten. Anslaget fördelas på Hovstaten (51 procent) och Slottsstaten (49 procent). Anslagsmedlen som avser Hovstaten disponeras av Kammarkollegiet och betalas ut engångsvis

efter rekvisition till H.M. Konungens hovförvaltning. Från denna del av anslaget finansieras kostnader för bl.a. representation, statsbesök, resor, transporter och personal. Anslaget täcker även sådana levnadsomkostnader som är direkt kopplade till statschefsfunktionen.

I augusti 1996 överlämnade Riksmarskalksämberet en utredning till regeringen som gällde årsredovisning och revision för kungliga hov- och slottsstaten. Till utredningen var fogad en promemoria med analys av rättsläget när det gällde kungens apanage och tillhörande frågor (se bet. 2011/12:KU1 s. 17 f.).

När det gäller kungens apanage anförde Riksmarskalksämberet följande. Gränsen mellan kungens privata ekonomi och hans ekonomi som statschef är mycket svår att dra. Kungen är rikets statschef dygnet runt när han vistas i landet. Vad gäller egendom är lösöret på de kungliga slotten en blandning av statlig, stiftelseägd och privat egendom, som allt brukas av kungen både som statschef och som privatperson. För att undvika ständiga diskussioner i denna gränsdragningsfråga lovade riksdagen (då ständerna) 1809 att årligen utge ett penningbelopp (apanage) till kungens hovhållning. I utbyte överlämnade kungen uppräknade kungliga slott och kungsgårdar till staten med förbehåll om dispositionsrätt för honom av vissa av dessa slott, inklusive inredning. För det belopp som utgavs för hovhållningen skulle det varken krävas någon speciell anhållan eller redogörelse för hur medlen använts.

Tidigare behandling

I betänkande 2016/17:KU1 avstyrkte utskottet motionsyrkanden om begränsningar i apanaget och vidhöll tidigare uttalanden om att respektera statschefens privata sfär och att inte göra någon ändring i den nuvarande konstitutionella ordningen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller sina tidigare uttalanden om att respektera statschefens privata sfär och att inte göra någon ändring i den nuvarande konstitutionella ordningen. Utskottet ser inte skäl att ta sådana initiativ som föreslås och avstyrker motionsyrkandena.

Regeringskansliets organisation

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om Regeringskansliets organisation.

Jämför reservation 2 (KD).

Motionerna

I motion 2017/18:1710 av Jan Lindholm (MP) yrkas en omfördelning för att möjliggöra ett mer proaktivt fredsbyggande arbete och som ett led i detta att det inrättas ett fredsdepartement i Regeringskansliet. Motionären anför att ett sådant fredsdepartement skulle kunna ansvara för den del av Sveriges biståndsarbete som inte har inriktning på att hjälpa när konflikten uppstått utan på den del som har till syfte att förhindra att en konflikt uppstår.

Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkar i kommittémotion 2017/18:3424 yrkande 4 att landsbygdsfrågorna bör ha ett eget departement. Motionärerna anför bl.a. att en tredjedel av landets befolkning bor och lever sina liv i glesbygden och landsbygden, att livet på landet har andra förutsättningar, utmaningar och möjligheter än livet i en tätort och att i politiken för landsbygden behövs ett helhetstänk med människan i centrum.

Tidigare behandling

Konstitutionsutskottet har flera gånger behandlat motioner om Regeringskansliets organisation och frågor som hänger samman med detta. Senast vid förra årets budgetbehandling framhöll utskottet liksom tidigare att riksdagen inte har till uppgift att fatta beslut i frågor som rör Regeringskansliets organisering och avstyrkte ett motionsyrkande (bet. 2016/17:KU1 s. 60).

Utskottets ställningstagande

Utskottet framhåller liksom tidigare att riksdagen inte har till uppgift att fatta beslut i frågor som rör Regeringskansliets organisation och avstyrker motionsyrkandet.

Utrikesförvaltningens organisation

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår två motionsyrkanden om utrikesförvaltningens organisation.

Jämför reservation 3 (V).

Motionerna

I kommittémotion 2017/18:530 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkande 2 begärs att regeringen bör återkomma till riksdagen med besked om hur Sveriges diplomatiska närvaro i Latinamerika kan stärkas. Motionärerna anför bl.a. att om Sverige ska kunna bredda och utveckla samarbetet med länder i Latinamerika måste vi också ytterligare stärka den diplomatiska närvaron där.

Anders Hansson (M) begär i motion 2017/18:2008 ett utökat samarbete mellan Sverige, Danmark och Norge avseende ambassader, representationer, delegationer och konsulat. Motionären anför att det mellan de nordiska grannländerna Sverige, Danmark och Norge finns många likheter och att länderna arbetar tillsammans inom ramen för det nordiska samarbetet. Ett utökat samarbete mellan ländernas utrikesrepresentationer borde enligt motionären vara möjligt.

Tidigare behandling

Ärenden om Sveriges representation i utlandet hör sedan 2001 till utgiftsområde 1 och bereds därför av konstitutionsutskottet. Utskottet har framhållit att det är angeläget att utrikesfrågorna i största möjliga utsträckning ges en sammanhållen behandling och att, i den mån det behövs, det kommer att ge utrikesutskottet tillfälle att yttra sig vid beredningen av budgetfrågor som berör utrikesförvaltningen (bet. 2000/01:KU23 s. 49).

Konstitutionsutskottet har vid flera tillfällen avstyrkt motioner om utrikesförvaltningens organisation och förändringar inom utrikesrepresentationen på den grunden att riksdagen inte har till uppgift att fatta beslut i frågor som rör utrikesförvaltningens organisation och förändringar inom utrikesrepresentationen. Senast vid förra årets budgetbehandling avstyrkte utskottet två motionsyrkanden om utrikesförvaltningens organisation m.m. med nämnda motivering (bet. 2016/17:KU1 s. 62).

Utrikesutskottets yttrande

Utrikesutskottet har i ett yttrande, som finns i bilaga 6, lämnat synpunkter på bl.a. de motioner som redovisas ovan.

Med anledning av motionsyrkandet om att Sveriges diplomatiska närvaro i Latinamerika ska stärkas påminner utrikesutskottet om att det enligt regeringsformen är regeringen, eller de myndigheter som ligger under

regeringen, som beslutar om Regeringskansliets och utrikesförvaltningens organisation och fördelningen av resurser inom utrikesförvaltningen. Det åligger dock regeringen att löpande samråda med riksdagen om den strategiska utvecklingen av Sveriges utrikesrepresentation. Sveriges internationella relationer påverkas av om en utlandsmyndighet öppnas eller stängs. Sådana beslut bör därför vara långsiktiga och bygga på väl förankrade strategier. I enlighet med detta anser utrikesutskottet att regeringen bör återkomma till riksdagen när det finns information om eventuella förändringar i utlandsorganisationen.

Med anledning av att en motion framhåller vikten om ett utökat samarbete mellan Sverige, Norge och Danmark när det gäller ambassader, representationer, delegationer och konsulat, konstaterar utskottet att Utrikesdepartementet löpande undersöker möjligheterna till samlokalisering med andra länder, inte minst de nordiska. Det finns på 28 orter någon form av nordisk administrativ samverkan. Bland annat har den administrativa integrationen kommit långt i Yangon och Dhaka. Det förekommer även diskussioner mellan Sverige, Norge och Danmark om att dela ambassadlokaler i Islamabad.

Med hänvisning till det anförda anser utrikesutskottet att konstitutionsutskottet bör avstyrka motion 2017/18:530 yrkande 2 och motion 2017/18:2008.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser fortfarande att riksdagen inte har till uppgift att fatta beslut i frågor som rör utrikesförvaltningens organisation och förändringar inom utrikesrepresentationen. Därmed avstyrks motionsyrkandena.

Frågor om statsrådets ekonomiska villkor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår två motionsyrkanden om statsrådets ekonomiska villkor.

Motionerna

I motion 2017/18:166 yrkande 2 begär Jeff Ahl (SD) att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avgångna regeringsföreträdare ska omfattas av samma villkor som medborgare med a-kassa och tillkännager detta för regeringen. Motionären anför bl.a. att före detta politiker inte bör ha förmånligare avtal än gemene man.

Jeff Ahl (SD) yrkar i motion 2017/18:167 yrkande 2 att riksdagen gör ett tillkännagivande till regeringen om att frysa regeringsföreträdarnas arvodesnivåer fram till dess att den reella skillnaden mellan lönerna för arbetare och statsråd blir densamma som 1998 och om att därefter låsa

framtida öknningar av arvoden till hur reallöneökningen för gruppen arbetare utvecklar sig. Regeringens ministrar och statsråd bör enligt motionären visa ledarskap och sänka sina löner.

Gällande ordning

Av 1 § lagen (1991:359) om arvoden till statsråden m.m. följer att arvoden till statsråden ska betalas månadsvis med ett belopp som fastställs av Statsrådsarvodesnämnden. Nämnden beslutar också om avgångsersättning till statsråd. Jämför Riksdagens arvodesnämnd som fastställer riksdagsledamöternas arvoden.

Statsrådsarvodesnämnden är en myndighet under riksdagen, och dess verksamhet styrs av bestämmelserna i lagen om arvoden till statsråden m.m. och i lagen (2012:881) med instruktion för Statsrådsarvodesnämnden.

Arvodet till statsråden omprövas normalt en gång per år. För statsministern är arvoden 163 000 kronor per månad och för övriga statsråd 133 000 kronor per månad. Ett statsråd, som också är riksdagsledamot, får inte arvode för riksdagsuppdraget under statsrådsperioden.

Med avgångsersättning åsyftas den ersättning som betalas till ett statsråd som avgår vid regeringsombildning utan att få någon ny anställning eller utan att kunna falla tillbaka på någon anställning eller jämförlig verksamhet (jämför prop. 1981/82:174, bet. 1981/82:AU27, rskr. 1981/82:443).

Avgångsersättning betalas ut månadsvis så länge som det förutvarande statsrådet inte får någon inkomst av förvärvsarbete, dock i regel längst under tolv månader.

Av nämndens riktlinjer framgår att avgångsersättningens storlek ska svara mot det arvode som den avgående skulle ha fått som statsråd. Ersättningarna betalas ut månadsvis av Regeringskansliet och är pensionsgrundande.

Ersättningen ska minskas med vad ett statsråd dels får i ersättning med anledning av anställning, uppdrag eller liknande verksamhet, dels får eller har rätt att få i pension eller liknande.

Tidigare behandling

Hösten 2016 avstyrkte utskottet två motionsyrkanden om statsrådets ekonomiska villkor. Utskottet ansåg liksom tidigare att en ordning med en fristående nämnd som fastställer statsrådets arvoden och beslutar om avgångsersättning fungerar väl (bet. 2016/17:KU1 s. 64).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser fortfarande att en ordning med en fristående nämnd som fastställer statsrådets arvoden och beslutar om avgångsersättning fungerar väl. Därmed avstyrks motionsyrkandena.

Sieps uppdrag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om Sieps uppdrag.
Jämför reservation 4 (SD).

Motionen

Jonas Millard m.fl. (SD, -) yrkar i motion 2017/18:877 yrkande 5 att Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps) får ett väsentligt förändrat uppdrag. Motionärerna anför att myndigheten bör ägna sig mer åt att följa utvecklingen inom EU och analysera vilka konsekvenser den medför för Sverige, snarare än att vara något som närmast kan liknas vid en av allmänheten finansierad reklambyrå för EU. Vidare anför motionärerna att det i myndighetens arbete borde ingå att upprätta ett EU-bokslut och redovisa hur mycket självbestämmande som flyttats från Sverige till EU.

Gällande ordning

Sieps bildades 2002 och har i uppdrag att belysa aktuella europapolitiska frågor på ett självständigt och allsidigt sätt. Myndigheten gör analyser, underlag och seminarier tillgängliga för regeringen och övriga aktörer i den politiska beslutsprocessen i Sverige och i EU.

Enligt förordningen (2008:748) med instruktion för Svenska institutet för europapolitiska studier ska myndigheten

1. ta fram forskningsbaserade analyser och annat underlag i frågor om utvecklingen av Europeiska unionen och Sveriges europapolitik
2. göra analyser och underlag tillgängliga för regeringen och övriga aktörer i den politiska beslutsprocessen i Sverige och självständigt och objektivt bidra till en allsidig belysning av aktuella europapolitiska frågor
3. delta i internationellt utbyte inom sitt verksamhetsområde
4. tillhandahålla utbildningar i ämnen som rör Europeiska unionen som en del av kompetensförsörjningen i offentlig verksamhet.

Pågående arbete

Regeringen beslutade i juli 2014 att ge en särskild utredare i uppdrag att utreda möjligheterna att inom ramen för EU:s nuvarande regelverk och arbetssätt främja insyn, delaktighet och inflytande för aktörer i Sverige när det gäller frågor som beslutas inom EU. I uppdraget ingick att redogöra för de möjligheter till insyn, delaktighet och inflytande som finns i dag, att analysera kunskapsnivån i Sverige i frågor om EU och hur denna påverkas av olika samhällsaktörer och att inom ramen för existerande strukturer föreslå åtgärder för att öka insyn, delaktighet och inflytande i frågor som beslutas inom EU.

Utredningen om delaktighet i EU överlämnade i februari 2016 sitt betänkande EU på hemmaplan (SOU 2016:10).

Utredningen pekade bl.a. på brister i viktiga delar av det svenska samhället när det gäller kunskaperna om EU-samarbetet och dess vikt för Sverige.

I budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 1 s. 103) anför regeringen att den under andra halvåret 2016 påbörjade arbetet med att följa upp utredningens förslag. Medel har tillförts Sieps som har påbörjat en särskild utbildningssatsning för förtroendevalda och anställda inom kommuner och landsting.

Tidigare behandling

Hösten 2016 behandlade utskottet ett motionsyrkande om att tydliggöra Sieps uppdrag mot bakgrund av vad utredningen EU på hemmaplan anförde i sitt betänkande (bet. 2016/17:KU1 s. 67). Utskottet avstyrkte motionen med hänvisning till att beredningen av utredningens betänkande inte borde föregripas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser inte att det finns anledning för riksdagen att ta något initiativ för att förändra Sieps uppdrag. Därmed avstyrks motionsyrkandet.

Riksdagsförvaltningens årsredovisning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna.

Redogörelsen

I redogörelse 2016/17:RS1 lämnas en redovisning av Riksdagsförvaltningens verksamhet under verksamhetsåret 2016 med bl.a. uppgifter om riksdagens personal och Riksdagsförvaltningens organisation. Med utgångspunkt i riksdagsordningen och lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen har riksdagsstyrelsen formulerat Riksdagsförvaltningens fem huvuduppdrag. Riksdagsförvaltningen ska skapa bästa möjliga förutsättningar för riksdagens och ledamöternas arbete genom att

- svara för ett väl fungerande stöd till arbetet i kammare och utskott m.m.
- svara för ett väl fungerande stöd och service till ledamöter och partikanslier
- främja kunskapen om riksdagen och dess arbete
- vårda och bevara riksdagens byggnader och samlingar
- vara en väl fungerande och framsynt myndighet och arbetsgivare.

Verksamheten redovisas fördelad på uppdragsområden där det anges hur arbetet inom dessa områden har bidragit till att Riksdagsförvaltningens övergripande mål uppfyllts. Enligt redogörelsen är bedömningen att Riksdagsförvaltningen under 2016 har säkerställt att riksdagen har kunnat fullfölja sina uppgifter enligt bestämmelserna i regeringsformen och riksdagsordningen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna.

Reservationer

1. Apanaget, punkt 3 (V)

av Mia Sydow Mölleby (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen delvis motion
2017/18:450 av Robert Hannah (L) yrkandena 2 och 3 samt
avslår motion
2017/18:450 av Robert Hannah (L) yrkande 1.

Ställningstagande

Jag delar motionärens uppfattning att den nuvarande ordningen för apanaget är orimlig och att den bör ses över. Regeringen bör därför utreda reglerna kring apanaget och formerna för apanaget i syfte att begränsa det. Jag anser att frågan om apanaget bör ses i ett större sammanhang där man även beaktar hur statsskicket bör se ut i framtiden.

2. Regeringskansliets organisation, punkt 4 (KD)

av Tuve Skånberg (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3424 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 4 och
avslår motion
2017/18:1710 av Jan Lindholm (MP).

Ställningstagande

Det är anmärkningsvärt att Sveriges regering inte har ett helhetsperspektiv på frågorna om landsbygden med tanke på att en tredjedel av befolkningen bor och lever sina liv i glesbygd och landsbygd. Regeringen har visat sina prioriteringar när den lade ned Landsbyggsdepartementet. I

landsbygdspolitiken behövs ett helhetstänkande med människan i centrum. Detta tillgodoses bäst om landsbygdsfrågorna har ett eget departement.

3. Utrikesförvaltningens organisation, punkt 5 (V)

av Mia Sydow Mölleby (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:530 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkande 2 och avslår motion

2017/18:2008 av Anders Hansson (M).

Ställningstagande

Sveriges diplomatiska närvaro i Latinamerika har minskat, och ambassader har stängts. Ett undantag var uppgraderingen 2010 av det svenska sektionkansliet i Bolivia till ambassad. Ambassaden förestås dock av en chargé d'affaires, vilket har betydelse för ambassadens möjligheter att bedriva påverkansarbete. Sverige har ett långsiktigt utvecklingssamarbete med Bolivia, och Sveriges möjligheter att bedriva det arbetet effektivt skulle stärkas om en ambassadör tillsattes. Regeringen har höjt ambitionerna för Sveriges relationer med Latinamerika, men om Sverige ska kunna bredda och utveckla samarbetet med länder i Latinamerika måste enligt min mening den diplomatiska närvaron stärkas ytterligare. Mot den bakgrunden anser jag att regeringen bör återkomma till riksdagen med besked om hur Sveriges diplomatiska närvaro i Latinamerika kan stärkas.

4. Sieps uppdrag, punkt 7 (SD)

av Jonas Millard (SD) och Fredrik Eriksson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:877 av Jonas Millard m.fl. (SD, -) yrkande 5.

Ställningstagande

Vi anser att Sieps bör få ett väsentligt förändrat uppdrag. Myndigheten bör få till uppgift att revidera utvecklingen och förvaltningen inom EU och analysera vilka konsekvenser utvecklingen inom EU får för Sverige. Myndigheten skulle kunna upprätta ett EU-bokslut och redovisa hur mycket självbestämmande som flyttats från Sverige till EU. Regeringen bör mot denna bakgrund ändra uppdraget för Sieps.

Särskilda yttranden

1. Anslag m.m. inom utgiftsområde 1, punkt 2 (M)

Beatrice Ask (M), Annicka Engblom (M), Marta Obminska (M) och Lisbeth Sundén Andersson (M) anför:

Riksdagen beslutade den 22 november 2017 om ramar för statsbudgetens utgiftsområden och om en beräkning av statens inkomster. I motionen Vi tror på Sverige – Moderaternas budgetmotion 2018 (2017/18:3681) presenteras Moderaternas budgetförslag och Alliansens riktlinjer för den ekonomiska politiken.

Moderaterna är partiet för de som jobbar, de som vill jobba och de som har jobbat. Därför föreslår vi reformer för att öka jobbchanserna för att alla som vill jobba, men som av olika anledningar står utanför, ska få chansen på den svenska arbetsmarknaden. Ansträngningar ska löna sig och alla ska ha möjligheten att försörja sig själva. Denna utgångspunkt är också helt nödvändig om vi ska lösa vår tids stora utmaning – integrationen av alla de som är nya i Sverige.

Det svenska samhällets framgång bygger på en ömsesidig tillit – mellan människor, men också mellan människor och staten. Denna tillit har möjliggjort ambitiösa reformer och att människor har accepterat att lägga ett långtgående ansvar på det offentliga. Detta förtroende kräver dock att staten lever upp till sin del av avtalet. De senaste åren har staten misslyckats med det. Otryggheten växer, och kriminella gäng äger i praktiken gator och torg i ett ökande antal utsatta områden. Det kan Moderaterna inte acceptera. Därför innehåller vårt budgetalternativ den största trygghetsatsningen på över 20 år. Poliserna ska bli fler, och deras löner ska höjas. Hela rättssystemet ska stärkas för att lag och ordning ska kunna återställas, i hela Sverige. Kriminaliteten kan slås tillbaka.

Resultaten i skolan är mycket sämre än vad vi har rätt att kräva, och de som behöver skolan mest får ofta den sämsta utbildningen. Då bidrar skolan till att cementera i stället för att utjämna skillnader i livschanser. Att återupprätta kunskapsskolan är både en fråga om rättvisa och en fråga om Sveriges framtida välstånd. Svensk vård håller ofta hög kvalitet, men väntetiderna i Sverige är bland de längsta i Europa, vilket gör att tillgången på vård brister. Därför anser vi att det behövs 3 miljarder kronor för att halvera köerna. Vi gör även en satsning för att stärka primärvården som också ökar tillgänglighet och effektivitet. Alla ska kunna lita på att vård av hög kvalitet finns om och när man behöver den.

Samtidigt som det behöver löna sig bättre att jobba och samtidigt som statens kärnuppgifter måste stärkas behöver vi också rusta Sverige inför nästa lågkonjunktur. När den kommer ska Sverige kunna möta den med en aktiv stabiliseringspolitik som inte drabbar samhällets svagaste. Det kräver en mer

återhållsam inriktning på politiken i dagens högkonjunktur. Vi moderater har därför ett finansiellt sparande som är 10 miljarder kronor starkare än regeringens varje år. Kombinationen av offensiva satsningar och en stramare finanspolitik blir möjlig genom tydliga prioriteringar, där jobb, trygghet och välfärd alltid går före bidrag och subventionspolitik.

Riksdagen har ställt sig bakom regeringens förslag till utgiftsramar, beräkning av statens inkomster och inriktning på budgetpolitiken. I enlighet med riksdagens rambeslutsprocess ställs regeringens budgetförslag och oppositionspartiernas budgetförslag mot varandra som helheter, och budgeten beslutas i två steg. Moderaternas budgetförslag är en sammanhållen helhet, och eftersom riksdagen i steg ett, rambeslutet, har ställt sig bakom regeringens förslag till ekonomiska ramar för statsbudgeten och inriktning på budgetpolitiken, deltar vi inte i det nu aktuella beslutet om anslagens fördelning inom utgiftsområde 1. I stället redovisar vi i detta särskilda yttrande den anslagsfördelning och de förslag som Moderaterna presenterar i motion 2017/18:3770.

Vi menar att anslaget 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* bör vara 5 000 000 kronor högre för 2018 än regeringens förslag i propositionen. Skillnaden i förhållande till regeringens förslag beror på att vi anser att riksdagens utredningstjänst bör förstärkas med motsvarande belopp.

Därutöver anser vi att anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* bör vara 102 000 000 kronor lägre för 2018 än regeringens förslag. Avvikelsen i förhållande till regeringens förslag beror på att medel bör fördelas till andra prioriterade satsningar och att aviserade förslag om tillskott inte bör genomföras. Vi menar även att ett uppdrag bör ges till Världsbanken om en fortsatt studie över företagsklimatet i Sverige och att studien bör finansieras inom ramen för det anvisade anslaget för Regeringskansliet.

Vidare menar vi att anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* bör vara 95 000 000 kronor lägre för 2018 än regeringens förslag.

Vi anser vidare att anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* bör vara 18 000 000 kronor högre för 2018 än regeringens förslag. Avvikelsen i förhållande till regeringens förslag beror på att medel behövs för att snabbt kunna initiera en statlig avhopparverksamhet för IS-återvändare. Vi vill också anvisa medel till ett kompetenslyft för skolans personal när det gäller våldsbejakande extremism. Förstärkningen av anslaget bör vidare användas för att finansiera verksamhet inom ramen för en nationell kommunikationsstrategi och för att finansiera mer forskning om våldsbejakande extremism. Dessutom bör förstärkningen av anslaget användas till åtgärder för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck och för att öka stödet för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter i alla delar av Sverige.

Vi menar även att anslagen 6:2 *Justitiekanslern* och 6:3 *Datainspektionen* bör vara 1 000 000 kronor respektive 2 000 000 kronor högre för 2018 än regeringens förslag. Myndigheterna är i behov av resursförstärkning. När det

gäller Datainspektionens verksamhet är det angeläget att förebygga och motverka olika former av s.k. näthat.

När det gäller anslaget 7:2 *Åtgärder för den nationella minoriteten romer* anser vi att en del av den sedan tidigare beslutade årliga ökningen av anslaget med 13 miljoner kronor fr.o.m. 2017 bör utnyttjas för att inleda ett arbete med att inrätta ett romskt språkcentrum. Vidare föreslår vi att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen att inleda arbetet med att inrätta ett romskt språkcentrum (yrkande 8), och tillkännager detta för regeringen.

I vår budgetmotion föreslår vi dessutom att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en förstärkning av riksdagens utredningstjänst (yrkande 2) och om att låta Världsbanken genomföra en fortsatt studie över företagsklimatet i Sverige (yrkande 3), och tillkännager detta för regeringen.

När det gäller frågan om en förstärkning av riksdagens utredningstjänst menar vi att eftersom regeringen i budgetpropositionen inte lever upp till ett rimligt krav på transparens är det angeläget att utredningstjänsten får ökade resurser för att kunna bistå riksdagens partier vid granskning och analys av regeringens förslag. Vi anser vidare att granskningar och studier över företagsklimatet i Sverige bidrar till att utveckla och förbättra näringspolitiken. Det är därför angeläget att Världsbanken får i uppdrag att genomföra en sådan studie.

Vi föreslår vidare i vår budgetmotion att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ytterligare åtgärder i arbetet för att värna demokratin mot radikalisering och våldsbejakande extremism (yrkande 4) och om att inom ramen för politiken om mänskliga rättigheter motverka hedersrelaterat våld och förtryck samt verka för ökat stöd för demokratiska värderingar och om mänskliga rättigheter i alla delar av Sverige (yrkande 5), och tillkännager detta för regeringen.

I vår budgetmotion föreslår vi även att riksdagen ska ställa sig bakom det som anförs i motionen om bättre möjligheter för Justitiekanslern att företräda staten i rättsliga tvister (yrkande 6), och tillkännager detta för regeringen.

Vidare föreslår vi att riksdagen ska ställa sig bakom det som anförs i motionen om att stärka Datainspektionens arbete med tillsyn, informationsspridning och utbildning för att förebygga och motverka integritetskränkningar, inklusive näthat (yrkande 7), och tillkännager detta för regeringen. Risken för att människors personliga integritet kränks ökar när en rad aktörer hanterar en mängd information. Ett annat problem är näthatet som drabbar många barn och ungdomar. Det är angeläget att Datainspektionen inom ramen för sitt uppdrag kan motverka integritetskränkningar och arbeta för att motverka näthat.

2. Anslag m.m. inom utgiftsområde 1, punkt 2 (SD)

Jonas Millard (SD) och Fredrik Eriksson (SD) anför:

Sverigedemokraterna är ett socialkonservativt parti med nationalistisk grundsyn som betraktar värdekonservatism och upprätthållandet av en

solidarisk välfärdsmodell som de viktigaste verktygen i byggandet av det goda samhället. Partiets övergripande mål är att formera en demokratisk, politisk rörelse som slår vakt om den gemensamma nationella identitet som har utgjort grunden för framväxten av välfärdsstaten och vårt lands fredliga och demokratiska utveckling.

Sverigedemokraterna eftersträvar ett försiktigt framåtskridande som baseras på varsamhet, eftertanke och långsiktigt ansvarstagande. Vi eftersträvar ett demokratiskt, jämställt och miljövänligt samhälle där alla medborgare skyddas av, och är lika inför, lagen. Genom att kombinera frihet och trygghet, individualism och gemenskap hoppas vi kunna skapa ett folkhem som i så hög grad som möjligt är präglad av trygghet, välstånd, demokrati och en stark inre solidaritet.

Sverigedemokraterna står fria från såväl socialismens som liberalismens ekonomiska teorier och kan därför inte ett pragmatiskt och verklighetsanpassat förhållningssätt i ekonomiska frågor. Förutsatt att det kan gagna Sverige och dess medborgare är vi öppna för samtal, diskussioner och samarbeten med alla andra partier. I vår höstbudget stakar vi ut våra viktigaste visioner för de kommande åren. Vi visar att det inte måste finnas någon motsättning mellan ekonomisk tillväxt och sysselsättning å den ena sidan och allmän välfärd, trygghet och socialt ansvarstagande å den andra.

Finansutskottet har tillstyrkt att riksdagen ska ställa sig bakom regeringens förslag till utgiftsramar, beräkning av statens inkomster och inriktning på budgetpolitiken. I enlighet med riksdagens beslutsprocess ställs regeringens budgetförslag och oppositionspartiernas budgetförslag mot varandra som helheter och beslutas i två steg. Sverigedemokraternas budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där någon eller några delar inte bör brytas ut och behandlas isolerat. Eftersom finansutskottet i steg ett, rambeslutet, har föreslagit att riksdagen ska ställa sig bakom regeringens förslag till ekonomiska ramar för statsbudgeten och inriktningen på budgetpolitiken, deltar vi inte i det nu aktuella beslutet om anslagens fördelning inom utgiftsområde 1. I stället framför vi i detta särskilda yttrande synpunkter på regeringens, riksdagsstyrelsens och Riksdagens ombudsmäns (JO) förslag och redovisar den anslagsfördelning och de förslag som Sverigedemokraterna föreslår i motion 2017/18:2524.

Vi menar att anslaget 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* bör ökas med 10 000 000 kronor för 2018 jämfört med förslaget i propositionen. Anslaget bör ökas med dels 5 000 000 kronor för förstärkning av utskottspersonal i beredningen av ärenden som rör uppföljning av JO och Riksrevisionen, dels 5 000 000 kronor för förstärkning av riksdagens utredningstjänst. Härutöver bör övervägas att inom ramen för anslaget återinföra konstitutionsutskottets JO-delegation.

Dessutom anser vi att anslaget 2:4 *Riksdagens ombudsmän (JO)* bör ökas med 25 000 000 kronor för 2018 jämfört med regeringens förslag i propositionen. Myndighetens arbete med inspektioner behöver förstärkas.

Därutöver menar vi att anslaget 3:1 *Sametinget* bör ökas med 5 000 000 kronor för 2018 jämfört med regeringens förslag i propositionen. Ökningen avser Sametingets arbete med delaktighet och självbestämmande.

Vi menar vidare att anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* bör minskas med 450 000 000 kronor för 2018 jämfört med regeringens förslag. Regeringen med Regeringskansliet bör föregå med gott exempel i egenskap av styrande organ och klara sig med färre medel.

Därutöver anser vi att anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* bör ökas med 78 200 000 kronor för 2018 jämfört med regeringens förslag. Länsstyrelserna bör få ett ökat stöd i sitt arbete med djurskyddskontroller. Vi anser inte att de föreslagna ökningarna för arbetet med gränsöverskridande transporter och civilt försvar är tillräckliga. Därutöver menar vi att medel bör omfördelas från länsstyrelsernas arbete med mottagande och bosättning av nyanlända och i stället användas för länsstyrelsernas brottsförebyggande arbete och för identifierade behov inom krisberedskap och civilt försvar.

Vi menar vidare att anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* bör höjas med 5 000 000 kronor för 2018 jämfört med regeringens förslag. Vi anser inte att medel ska tillföras för att genomföra det befintliga förslaget om ändringar i vallagen för ett förstärkt skydd av valhemligheten. I stället vill vi göra motsvarande satsningar på utbildning av de som arbetar med valet. Vidare anser vi att ogenomtänkta lösningar såsom att placera valsedlar innanför valskärmarna inte är rätt väg att gå. Vi vill framhålla att Sverigedemokraterna i stället förordar ett system med gemensamma valsedlar. Dessutom vill motionärerna anslå medel för tillgänglighetsanpassning av vallokaler. Vidare vill vi anslå ytterligare medel för att möjliggöra hågkomstresor inte endast till Förintelsens minnesplatser utan också till platser som präglas av övriga socialistiska ideologiers övergrepp mot mänskligheten.

Dessutom anser vi att anslaget 6:3 *Datainspektionen* bör ökas med 25 000 000 kronor för 2018 jämfört med regeringens förslag. Myndigheten är i behov av resursförstärkning.

Vi menar vidare att anslaget 6:6 *Stöd till politiska partier* bör minskas med 17 000 000 kronor för 2018 jämfört med regeringens förslag. De politiska partierna bör i större grad finansiera sin egen verksamhet.

Dessutom bör anslaget 7:2 *Åtgärder för den nationella minoriteten romer* minskas med 14 500 000 kronor för 2018. Vi anser att det är olyckligt att en enskild satsning bär en sådan tydligt etnisk prägel och att den särskilda satsningen på den nationella minoriteten romer därför bör skrotas.

Vi anser vidare att anslaget 8:1 *Presstödet* bör minskas med 284 000 000 kronor för 2018 jämfört med regeringens förslag. För att kompensera för en sänkning av presstödet föreslår vi också förbättringar inom andra områden.

Slutligen menar vi att anslaget 9:1 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information* bör minskas med 18 000 000 kronor för 2018 jämfört med regeringens förslag.

3. Anslag m.m. inom utgiftsområde 1, punkt 2 (C)

Per-Ingvar Johnsson (C) anför:

Mitt i en stark, internationellt driven, högkonjunktur växer problemen i svensk ekonomi. Tudelningen ökar på den svenska arbetsmarknaden, där utsatta grupper utgör en allt större del av de arbetslösa. Samtidigt finns det en klyvning mellan å ena sidan de orter som växer och som har följt med i den globala uppgången och å andra sidan de orter som har ställts utanför.

Regeringen bedriver en oansvarig ekonomisk politik som minskar det strukturella sparandet och förstärker riskerna för en överhettning. Centerpartiet vill i stället vara sparsamma när konjunkturen är god, både för att ha resurser att mota nästa kris och för att inte förstärka riskerna för en överhettning. Vi sparar därför 10 miljarder kronor mer än regeringen per år 2018–2020.

Centerpartiet prioriterar att bryta klyvningen av Sverige. För detta krävs reformer som gör att människor som står utanför, inte minst många nyanlända, får möjlighet att gå från bidrag in i arbete. De måste vara möjligt att börja på arbetsmarknaden till en något lägre lön och lära på jobbet, skattekilarna för att anställa måste sänkas och den ineffektiva Arbetsförmedlingen bör göras om i grunden. I grunden vill vi anpassa skatter och regler efter de små och växande företag som står för huvuddelen av dagens jobbtillväxt.

Skattesystemet bör också reformeras, med högre skatter på miljöfarliga utsläpp och lägre skatter på arbete och företagande. I Centerpartiets budget föreslås också en bred skattesänkning för alla som arbetar och sänkt skatt på pensioner, i synnerhet för de med lägst inkomst.

Den regionala klyvningen måste brytas, dels med förbättringar för småföretag, dels förstärkt infrastruktur. Centerpartiet vill kraftigt förstärka det eftersatta underhållet av järnvägen och påskynda bredbandsutbyggnaden.

Sverige klyvs också av en bristande trygghet. Centerpartiet vill stärka välfärden genom en kraftig ökning av de generella medlen till kommuner och landsting, så att de själva får makt och möjlighet att klara sina utmaningar. Inom vården måste köerna kortas och tillgängligheten öka, inte minst för de unga som lider av psykisk ohälsa. Samtidigt vill Centerpartiet förstärka polisen och rättsväsendet, i synnerhet för att stävja organiserad brottslighet, extremism och våld mot kvinnor. Försvarsförmågan måste stärkas i ett försämrat säkerhetsläge.

Slutligen måste Sverige fortsätta att lysa som miljöföredöme, inte minst i klimatfrågan, genom att förena ökad tillväxt med minskande utsläpp. Transporterna behöver skynda på omställningen genom en grön bilbonus för personbilar och krav på biobränsleinblandning i såväl bränsle för flyg som för tunga transporter. Centerpartiet vill också stärka lokala och internationella insatser för att rädda hav och vattendrag undan övergödning och nedsmutsning samt för att trygga rent dricksvatten.

Centerpartiet är sparsamma med de medel högkonjunkturen ger, och prioriterar våra satsningar till just de reformer som stärker tillväxten, öppnar

upp för fler jobb, ökar tryggheten och snabbar på miljöomställningen. För det behövs ett nytt ledarskap för Sverige.

Finansutskottet har tillstyrkt att riksdagen ska ställa sig bakom regeringens förslag till utgiftsramar, beräkning av statens inkomster och inriktning på budgetpolitiken. I enlighet med riksdagens beslutsprocess ställs regeringens budgetförslag och oppositionspartiernas budgetförslag mot varandra som helheter och beslutas i två steg. Centerpartiets budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där någon eller några delar inte bör brytas ut och behandlas isolerat. Eftersom finansutskottet i steg ett, rambeslutet, har föreslagit att riksdagen ska ställa sig bakom regeringens förslag till ekonomiska ramar för statsbudgeten och inriktningen på budgetpolitiken, deltar jag inte i det nu aktuella beslutet om anslagens fördelning inom utgiftsområde 1. I stället framför jag i detta särskilda yttrande synpunkter på förslagen i propositionen och redovisar den anslagsfördelning och de förslag som Centerpartiet föreslår i motion 2017/18:3695.

Jag menar att anslagen 4:1 *Regeringskansliet m.m.* och 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* bör minskas med 310 660 000 kronor respektive 50 120 000 kronor för 2018 jämfört med regeringens förslag i propositionen. När det gäller anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* anser jag bl.a. att tidigare anslagshöjningar för migrationskostnader och främjandeinsatser bör dras tillbaka. Vidare anser jag att en tidigare anslagshöjning för att stärka svensk kapacitet för medling och konfliktförebyggande avbryts. Därutöver bör anslaget minskas med 175 000 000 kronor till följd av att en tidigare allmän resursförstärkning dras in. När det gäller anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* bör enligt min mening en tidigare resursförstärkning i syfte att korta ned handläggningstiderna för byggande avbrytas. Vidare anser jag att en tidigare resursförstärkning om miljötillsyn kan dras tillbaka liksom en resursförstärkning för informationsinsatser kring betaltjänster på landsbygden. Medel bör tillföras till följd av Centerpartiets satsning på snabbare miljöprövningar. Därutöver anser jag att justeringar av båda anslagen ska göras på grund av fortsatt justering av pris- och löneomräkningen.

Vidare anser jag att anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* ska minskas med 50 300 000 kronor för 2018 jämfört med regeringens förslag till följd av att regeringens förslag om valdeltagandeinsatser inte bör genomföras.

Därutöver menar jag att anslaget 9:1 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information* ska minskas med 10 120 000 kronor eftersom regeringens förslag till anslagshöjning bör avslås. Därutöver anser jag att justeringar av anslaget ska göras på grund av fortsatt justering av pris- och löneomräkningen.

Vidare bör anslagen 2:4 *Riksdagens ombudsmän (JO)*, 3:1 *Sametinget*, 6:2 *Justitiekanslern*, 6:3 *Datainspektionen*, 6:4 *Valmyndigheten* och 8:2 *Myndigheten för press, radio och tv* vara 460 000 kronor, 200 000 kronor, 250 000 kronor, 290 000 kronor, 100 000 kronor respektive 160 000 kronor lägre för 2018 än förslagen i propositionen på grund av en fortsatt justering av pris- och löneomräkningen.

4. Anslag m.m. inom utgiftsområde 1, punkt 2 (L)

Tina Acketoft (L) anför:

De offentliga finanserna är i ordning, sysselsättningen växer och ekonomin befinner sig i en högkonjunktur. Men i stället för att använda högkonjunkturen för att bygga en buffert för sämre tider väljer regeringen att elda på ekonomin och presentera ofinansierade bidragshöjningar. I stället krävs en liberal ekonomisk politik där utbildning belönas, där skatten på jobb är lägre än i dag och där det alltid är lönsamt att gå från bidrag till jobb.

Det är tydligt att reformerna som genomfördes mellan 2006 och 2014 inte räcker för att klara de nya utmaningar vi står inför. Efter tre år av rödgrön regeringsmakt står det också klart att Sverige är på fel väg. Högkonjunkturen upplevs inte av alla och klyftorna i samhället växer. Alltför många står utanför arbetsmarknaden, ofta är det personer med bristande utbildning eller som är utrikes födda. En stor andel elever lämnar grundskolan utan fullständiga betyg. Miljö- och klimatutmaningarna kräver kraftfulla och effektiva svar. Det finns fortsatt brister i sjukvård och omsorg. Migrations- och integrationsutmaningen växer. Att vi är fast förvissade om att visa solidaritet i den största flyktingkatastrofen sedan andra världskriget understryker bara behovet av att vårda de offentliga finanserna. För att vända utvecklingen behövs en ny vision för vad Sverige ska vara och nya och kraftfulla förslag för att nå dit. För att möta framtidens utmaningar behöver Sverige en ny reformagenda.

Liberalerna lägger fram en budget med reformer för framtiden. Vi satsar på bättre kunskaper i skolan, bättre möjlighet för företag att anställa, en fungerande polis i hela landet och ett försvar med kapacitet att försvara Sverige. Den säkerhetspolitiska situationen i vårt närområde har kraftigt försämrats på kort tid, vilket ställer höga krav på vår beredskap både vad gäller det nationella försvar och våra samarbeten med andra. Sverige behöver snabbt rusta upp och gå med i Nato. Dessutom presenterar vi en integrations- och migrationspolitik som bygger på lika delar humanism och realism och som fokuserar på jobb och skola och som motverkar parallellsamhällen och hedersvåld.

Riksdagen har genom rambeslutet avvisat Liberalernas förslag till inkomstberäkning och fördelning av utgifter per anslagsområde. Därmed tar Sverige nu en annan väg än den Liberalerna vill se. Sverige kommer att tappa i jobb, kunskap och försvarsförmåga.

Vårt budgetförslag är att betrakta som en helhet. På majoriteten av utgiftsområdena överensstämmer inte riksdagens beslut med det förslag till ram som Liberalerna förespråkade. Liberalerna ser ett värde i att budgeten och budgetprocessen hålls samman. Även enskilda och på kort sikt motiverade utbrytningar riskerar att på lång sikt försvaga budgetprocessen och effektiviteten i finanspolitiken. Vi väljer därför att inte delta i beslutet om fördelningen till anslag inom utgiftsområde 1. I det följande redovisas i sammanfattning innehållet i vårt budgetförslag i motion 2017/18:3822 för utgiftsområdet.

Anslagen 4:1 *Regeringskansliet m.m.* och 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* bör minskas med 41 000 000 kronor respektive 75 000 000 kronor jämfört med regeringens förslag. Länsstyrelsernas arbete med miljöfrågor, djurfrågor och för att skydda dricksvattnet bör tilldelas mer resurser, men inte i den nivå som regeringen föreslår. Därutöver bör justeringar av båda anslagen göras på grund av fortsatt justering av pris- och löneomräkningen.

Anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* bör ökas med 10 000 000 kronor i jämförelse med regeringens förslag. Jag noterar att regeringen i propositionen inte redovisar några åtgärder med anledning av riksdagens tillkännagivande om åtgärder för att höja valdeltagandet bland utlandssvenskar. För att finansiera en särskild satsning på att höja valdeltagandet bland utlandssvenskar bör anslaget tillföras ytterligare medel med 5 000 000 kronor. Statsbidragen till förebyggande verksamheter i civilsamhället och kommuner mot våldsbejakande extremism bör öka. Förutom en ökning för detta ändamål med 5 000 000 kronor bör en överflyttning av resurser från Göteborgs universitet till lokal nivå.

Vidare bör anslaget 7:1 *Åtgärder för nationella minoriteter* vara 5 000 000 kronor högre för 2018 än regeringens förslag. Fler kommuner bör tillåtas att bli del av förvaltningsområdena för meänkieli, samiska och finska.

Anslaget 7:2 *Åtgärder för den nationella minoriteten romer* bör vara 5 000 000 kronor högre för 2018 än i regeringens förslag. Det behövs ett fortsatt och långsiktigt arbete för romsk inkludering.

Slutligen bör vardera anslagen 2:1 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* och 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* vara 5 000 000 kronor lägre för 2018 än i regeringens förslag i propositionen. Skillnaden i förhållande till regeringens förslag beror på en justering på grund av en fortsatt justering av pris- och löneomräkningen.

5. Anslag m.m. inom utgiftsområde 1, punkt 2 (KD)

Tuve Skånberg (KD) anför:

Kristdemokraterna vill skapa förutsättningar för ett samhälle med god ekonomisk tillväxt och ett företagsklimat som står sig starkt i den allt hårdare globala konkurrensen. En välfungerande ekonomisk politik ger oss resurser att satsa på välfärden, såsom en god vård och omsorg och en bra skola. Med genomtänkta reformer kring arbetsmarknaden och i skattepolitiken kan vi förbättra människors möjlighet att lämna arbetslöshet och utanförskap. Den ekonomiska politiken ska också stärka familjerna och det civila samhället, vilket är en grund för ett samhälle byggt på gemenskap där människor känner tillit till varandra.

Just nu ser Sveriges ekonomi stark ut. Men samtidigt finns betydande problem och stora utmaningar som den nuvarande regeringen står alltför passiv inför. Tudelningen på arbetsmarknaden är stor och trots högkonjunkturen blir det allt fler som står långt ifrån arbetsmarknaden. Bostadsmarknaden fungerar dåligt för stora grupper. Tryggheten brister bl.a. på grund av en polisorganisation som är för liten och fungerar för dåligt.

Tillgängligheten i vården och omsorgen har försämrats de senaste åren och nu fortsätter att försvagas. Inför dessa utmaningar har regeringen få eller inga svar. Denna passivitet behöver bytas mot riktiga strukturreformer och i Kristdemokraternas alternativ föreslås en rad sådana.

Sjukvården behöver stärkas. Kömiljarden behöver återinföras, primärvården byggas ut och överbeläggningarna minska och de tillgängliga vårdplatserna öka. Vi avsätter stora resurser för att göra dessa reformer möjliga. Fler platser i äldreboenden måste tillföras och en äldreboendegaranti införs samtidigt som äldres ekonomi förbättras. Tryggheten måste öka och komma alla till del. Det kräver en polis och ett rättsväsen som fungerar, är mer synligt och lokalt förankrat.

Välfärden måste utvecklas genom fortsatt valfrihet, tydligt kvalitetsarbete och effektivt användande av resurser. Med Kristdemokraternas politik stärks välfärden, samtidigt som vi sänker skatter på arbete och för barnfamiljer och äldre. Vi står för ett välfärdslofte att lita på.

Politiken måste inriktas på att underlätta för fler jobb och för företag att växa så att fler blir en del av en arbetsgemenskap och skatteintäkterna kan öka. Sektorer där jobb inte utförs på grund av höga skatter och avgifter måste reformeras så att marknaderna kan växa till. För de människor som står utanför arbetsmarknaden måste insatserna vara effektiva och kompletta.

Riksdagen har i första steget av budgetprocessen ställt sig bakom regeringens budgetproposition och de utgiftsramar och beräkningar av inkomster som föreslås där. Eftersom riksdagen har gett budgetpolitiken en helt annan inriktning än Kristdemokraterna önskar avstår jag från att delta i beslutet om anslagens fördelning. Kristdemokraternas budgetförslag ska behandlas som en helhet där delar inte kan brytas ut och behandlas isolerat. Jag redovisar nedan den anslagsfördelning och de förslag som Kristdemokraterna föreslår i motion 2017/18:3095.

Anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* bör minskas med 287 500 000 kronor för 2018 jämfört med regeringens förslag i propositionen. Arbetet i Regeringskansliet bör effektiviseras.

Vidare bör anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* ökas med 77 500 000 kronor för 2018 jämfört med regeringens förslag. För att öka integrationen vill jag införa ett krav på att asylsökande ska delta i 15 timmars språkutbildning och nio timmars samhällsorientering per vecka. För detta ändamål bör 200 000 000 kronor anslås för 2018.

Anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* bör vara 25 150 000 kronor lägre för 2018 än i regeringens förslag. Det är angeläget att anslå mer pengar som syftar till att säkerställa att valen kan genomföras på ett tillförlitligt och effektivt sätt, men för detta ändamål är det tillräckligt med hälften av det regeringen föreslår.

Dessutom bör anslaget 6:3 *Datainspektionen* vara 3 000 000 kronor lägre för 2018 än i regeringens förslag. Datainspektionens arbete med anledning av EU:s dataskyddsförordning kan hanteras med färre medel än vad regeringen föreslår.

Slutligen bör anslagen 1:1 *Kungliga hov- och slottsstaten*, 2:1 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.*, 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* och 9:1 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information* ska vara 1 000 000 kronor, 3 000 000 kronor, 4 000 000 kronor respektive 5 000 000 kronor lägre för 2018 än i regeringens förslag i propositionen. Skillnaden i förhållande till regeringens förslag beror på en fortsatt justering av pris- och löneomräkningen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Proposition 2017/18:1

Proposition 2017/18:1 Budgetpropositionen för 2018 utgiftsområde 1:

1. Riksdagen godkänner målet för demokratipolitiken (avsnitt 8.3).
2. Riksdagen anvisar för budgetåret 2018 ramanslagen under utgiftsområde 1 Rikets styrelse, när det gäller anslag som står till regeringens disposition, enligt tabell 1.1.
3. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2018 besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom den tidsperiod som anges i tabell 1.2.
4. Riksdagen bemyndigar Riksdagsförvaltningen att under 2018 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 100 000 000 kronor (avsnitt 4.4.2).
5. Riksdagen godkänner investeringsplanen som riktlinje för anslaget 2:3 Riksdagens fastighetsanslag för 2018–2020 (avsnitt 4.4.3).
6. Riksdagen bemyndigar Riksdagsförvaltningen att under 2018 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 550 000 000 kronor (avsnitt 4.4.3).
7. Riksdagen anvisar för budgetåret 2018 ramanslagen under utgiftsområde 1 Rikets styrelse, när det gäller anslag som står till Riksdagsförvaltningens disposition, enligt tabell 1.1.
8. Riksdagen beslutar att Riksdagens ombudsmän (JO) för 2018 får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet (avsnitt 4.4.4).
9. Riksdagen anvisar för budgetåret 2018 ett ramanslag under utgiftsområde 1 Rikets styrelse, för Riksdagens ombudsmän enligt tabell 1.1.

Redogörelse 2016/17:RS1

Redogörelse 2016/17:RS1 Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2016.

Motioner från allmänna motionstiden 2017/18

2017/18:166 av Jeff Ahl (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avgångna regeringsföreträdare ska omfattas av samma villkor som medborgare med A-kassa och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:167 av Jeff Ahl (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att frysa regeringsföreträdarnas arvodesnivåer till dess att den reella skillnaden blir densamma som 1998 samt om att därefter låsa framtida ökningar av arvoden till hur reallöneökningen för gruppen arbetare utvecklar sig, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:450 av Robert Hannah (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska apanagets storlek och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram tydliga regler för vem som får ta del av apanaget och vad det får användas till och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ifall statschefen i stället för apanage bör få samma lön som statsministern och talmannen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:530 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med besked om hur Sveriges diplomatiska närvaro i Latinamerika kan stärkas och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:877 av Jonas Millard m.fl. (SD, -):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Sieps och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1710 av Jan Lindholm (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att omfördela resurser för att möjliggöra ett mer proaktivt fredsbyggande arbete och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2008 av Anders Hansson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett utökat samarbete mellan Sverige, Danmark och Norge avseende ambassader, representationer, delegationer och konsulat och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2524 av Jonas Millard m.fl. (SD, -):

Riksdagen anvisar anslagen för 2018 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2017/18:2818 av Fredrik Malm m.fl. (L):

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att svenskundervisning och obligatorisk samhällsinformation ska ges redan under asyltiden och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3095 av Tuve Skånberg m.fl. (KD):

Riksdagen anvisar anslagen för 2018 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2017/18:3394 av Aron Modig m.fl. (KD):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett asylprogram där asylsökande ska delta i 15 timmar språkutbildning och 9 timmar samhällsorientering per vecka och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3424 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att landsbygdsfrågorna bör ha ett eget departement och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3587 av Tina Acketoft m.fl. (L):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka förvaltningsområdena för minoritetsspråk och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kraven på förvaltningsområdena för minoritetsspråk och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD):

26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett krav på att en asylsökande som är över 18 år ska delta i 15 timmars

sfi och 9 timmars samhällsorientering i veckan och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3650 av Désirée Pethrus m.fl. (KD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett asylprogram för asylsökande och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inom ramen för asylprogrammet erbjuda sfi-studier redan under asylansökningstiden och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inom ramen för asylprogrammet erbjuda samhällsorientering och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja integrationen för kvinnor genom att erbjuda barnomsorg i samband med sfi-undervisning under etableringsprogrammet såväl som under asylprogrammet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3695 av Per-Ingvar Johnsson och Johan Hedin (båda C):

Riksdagen anvisar anslagen för 2018 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt förslaget i tabell 1.

2017/18:3770 av Beatrice Ask m.fl. (M):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2018 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en förstärkning av riksdagens utredningstjänst och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låta Världsbanken genomföra en fortsatt studie över företagsklimatet i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ytterligare åtgärder i arbetet för att värna demokratin mot radikaliserings- och våldsbejakande extremism och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inom ramen för politiken om mänskliga rättigheter motverka hedersrelaterat våld och förtryck samt verka för ökat stöd för demokratiska värderingar och värderingar om mänskliga rättigheter i alla delar av Sverige och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bättre möjligheter för Justitiekanslern att företräda staten i rättsliga tvister och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka Datainspektionens arbete med tillsyn, informationsspridning och

- utbildning för att förebygga och motverka integritetskränkningar, inklusive näthat, och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inleda arbetet med att inrätta ett romskt språkcentrum och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3822 av Tina Acketoft m.fl. (L):

Riksdagen anvisar anslagen för 2018 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

BILAGA 2

Regeringens, riksdagsstyrelsens, Riksdagens ombudsmäns (JO) och oppositionspartiernas anslagsförslag

Anslagsförslagen inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag			Avvikelse från regeringen		
		M	SD	C	L	KD
1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	139 199					-1 000
2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	904 666				-2 000	-3 000
2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	814 471	+5 000	+10 000		-2 000	-4 000
2:3 Riksdagens fastighetsanslag	120 000					
2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)	96 689		+25 000	-460		
3:1 Sametinget	53 901		+5 000	-200		
4:1 Regeringskansliet m.m.	7 779 310	-102 000	-450 000	-310 660	-41 000	-287 500
5:1 Länsstyrelserna m.m.	2 978 666	-95 000	+78 200	-50 120	-75 000	+77 500
6:1 Allmänna val och demokrati	555 890	+18 000	+5 000	-50 300	+10 000	-25 150
6:2 Justitiekanslern	49 576	+1 000		-250		
6:3 Datainspektionen	85 314	+2 000	+25 000	-290		-3 000
6:4 Valmyndigheten	19 937			-100		
6:5 Stöd till politiska partier	166 950		-17 000			
7:1 Åtgärder för nationella minoriteter	122 917				+5 000	
7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer	14 500		-15 000		+5 000	
8:1 Presstöd	567 119		-284 000			
8:2 Myndigheten för press, radio och tv	33 967			-160		
9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	28 263		-18 000	-10 120		-5 000
Summa för utgiftsområdet	14 531 335	-171 000	-635 800	-422 660	-100 000	-251 150

På grund av avrundningar vid angivande av enskilda anslag överensstämmer inte SD:s totalsumma för utgiftsområdet till fullo med summeringen av anslagen.

BILAGA 3

Regeringens förslag till beställningsbemyndiganden och oppositionspartiernas inställning till förslaget

Förslagen till beställningsbemyndiganden inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Tidsperiod	Avvikelse från regeringen				
			M	SD	C	L	KD
6:5 Stöd till politiska partier	172 200	2019					
8:1 Presstödet	70 000	2019–2021					
Summa beställningsbemyndiganden	242 200		±0	±0	±0	±0	±0

BILAGA 4

Utskottets anslagsförslag

Utskottets förslag till beslut om anslag för 2018 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Tusental kronor

Ramanslag	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	±0	139 199
2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	±0	904 666
2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	±0	814 471
2:3 Riksdagens fastighetsanslag	±0	120 000
2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)	±0	96 689
3:1 Sametinget	±0	53 901
4:1 Regeringskansliet m.m.	±0	7 779 310
5:1 Länsstyrelserna m.m.	±0	2 978 666
6:1 Allmänna val och demokrati	±0	555 890
6:2 Justitiekanslern	±0	49 576
6:3 Datainspektionen	±0	85 314
6:4 Valmyndigheten	±0	19 937
6:5 Stöd till politiska partier	±0	166 950
7:1 Åtgärder för nationella minoriteter	±0	122 917
7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer	±0	14 500
8:1 Presstödet	±0	567 119
8:2 Myndigheten för press, radio och tv	±0	33 967
9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	±0	28 263
Summa för utgiftsområdet	±0	14 531 335

Utskottets förslag till beställningsbemyndiganden

Utskottets förslag till beställningsbemyndiganden inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Tusental kronor

Ramanslag	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag	Tidsperiod
6:5 Stöd till politiska partier	±0	172 200	2019
8:1 Presstödet	±0	70 000	2019–2021
Summa beställningsbemyndiganden	±0	242 200	

BILAGA 6

Utrikesutskottets yttrande 2017/18:UU1y

Utrikesförvaltningen

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade vid sitt sammanträde den 21 september 2017 att ge utrikesutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 2017/18:1 utgiftsområde 1 och motioner i de delar som rör utrikesförvaltningen. Den 19 oktober 2017 gav kabinetssekreterare Annika Söder utskottet preliminär information om Utrikesdepartementets ekonomi och utrikesförvaltningens utveckling. Kabinetssekreteraren anförde att Utrikesdepartementets budget var i balans. Som exempel på effektiviseringar nämnde kabinetssekreteraren att det fanns ett pilotprojekt som såg över möjligheterna att flytta administrativ verksamhet från små utlandsmyndigheter till utrikesförvaltningen i Stockholm.

I detta yttrande väljer utskottet att lämna synpunkter på anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. inom utgiftsområde 1 och på följande motioner i de delar de rör anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m.: 2017/18:2524 av Jonas Millard m.fl. (SD, -), 2017/18:3095 av Tuve Skånberg m.fl. (KD), 2017/18:3695 av Per-Ingvar Johnsson och Johan Hedén (båda C), 2017/18:3770 av Beatrice Ask m.fl. (M) och 2017/18:3822 av Tina Acketoft m.fl. (L). Utskottet lämnar dessutom synpunkter på motion 2017/18:530 yrkande 2 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) och motion 2017/18:2008 av Anders Hansson (M). Dessa motioner rör Sveriges representation i andra länder.

Utskottets överväganden

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar drygt 7 779 miljoner kronor för 2018 till anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. Anslaget får användas för Regeringskansliets förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för utrikesrepresentationen, kommittéväsendet och gemensamma ändamål (hyror, kapitalkostnader m.m.).

Utrikesrepresentationen bestod den 1 augusti 2017 av 107 utlandsmyndigheter, varav 92 ambassader, 8 konsulat samt 7 representationer och delegationer. En ambassad i Beirut är under etablering. Dessutom har Sverige drygt 340 honorärkonsulat.

Från och med den 1 januari 2000 t.o.m. den 1 augusti 2017 har regeringen beslutat att öppna 25 ambassader, 5 karriärkonsulat och en delegation. Under samma period har regeringen beslutat att stänga 21 ambassader och 7 karriärkonsulat.

Motionerna

Anslagsfrågor

I motion 2017/18:2524 av Jonas Millard m.fl. (SD, -) anförs att anslaget 4:1 Regeringskansliet bör minskas med 450 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag. I motionen anförs att det finns betydande utrymme för effektiviseringar inom Regeringskansliet.

Kristdemokraterna anför i motion 2017/18:3095 av Tuve Skånberg m.fl. att anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. bör minskas med 288 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag för att uppnå en effektivare statlig förvaltning.

Centerpartiet anför i motion 2017/18:3695 av Per-Ingvar Johnsson och Johan Hedin att anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. bör minskas med 311 miljoner kronor jämfört med regeringens anslag.

Moderaterna anför i motion 2017/18:3770 av Beatrice Ask m.fl. att anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. bör minskas med 102 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag.

Liberalerna anför i motion 2017/18:3822 av Tina Acketoft m.fl. att anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. bör minskas med 41 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag.

Sveriges representation i andra länder

I kommittémotion 2017/18:530 yrkande 2 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) föreslås att Sveriges diplomatiska närvaro i Latinamerika ska stärkas.

I motion 2017/18:2008 av Anders Hansson (M) framhålls vikten av ett utökat samarbete mellan Sverige, Danmark och Norge när det gäller ambassader, representationer, delegationer och konsulat.

Utskottets ställningstagande

Sveriges utlandsmyndigheter är instrumentella för genomförandet av vårt lands utrikes-, bistånds- och näringspolitik. Enligt utskottet behöver Sverige en effektiv och väl rustad utrikesförvaltning både i Stockholm och på plats ute i världen för att kunna förstå politiska och ekonomiska skeenden i världen och för att upprätthålla relationer som ligger till grund för samarbete inom utrikespolitik, utvecklingssamarbete och andra viktiga områden med andra länder, regioner och multilaterala organisationer.

Med anledning av ett motionsyrkande om att Sveriges diplomatiska närvaro i Latinamerika ska stärkas vill utrikesutskottet påminna om att det enligt regeringsformen är regeringen, eller de myndigheter som ligger under regeringen, som beslutar om Regeringskansliets och utrikesförvaltningens organisation och fördelningen av resurser inom utrikesförvaltningen. Det åligger dock regeringen att löpande samråda med riksdagen om den strategiska utvecklingen av Sveriges utrikesrepresentation. Sveriges internationella relationer påverkas av om en utlandsmyndighet öppnas eller stängs. Sådana beslut bör därför vara långsiktiga och bygga på väl förankrade strategier. I enlighet med detta anser utskottet att regeringen bör återkomma till riksdagen när det finns information om eventuella förändringar i utlandsorganisationen.

Med anledning av att en motion framhåller vikten om ett utökat samarbete mellan Sverige, Norge och Danmark när det gäller ambassader, representationer, delegationer och konsulat, konstaterar utskottet att Utrikesdepartementet löpande undersöker möjligheterna till samlokalisering med andra länder, inte minst de nordiska. Det finns på 28 orter någon form av nordisk administrativ samverkan. Bland annat har den administrativa integrationen kommit långt i Yangon och Dhaka. Det förekommer även diskussioner mellan Sverige, Norge och Danmark om att dela ambassadlokaler i Islamabad. Med hänvisning till det anförda anser utrikesutskottet att konstitutionsutskottet bör avstyrka motionerna 2017/18:530 yrkande 2 och motion 2017/18:2008.

Inom ramen för anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. föreslås i budgetpropositionen för 2018 att medel tillförs utrikesförvaltningen (och Regeringskansliet) för ökade säkerhetskostnader. Vidare föreslås att utrikesförvaltningen får ökat anslag för att hantera ökade ärendemängder och för att förstärka handläggningen av biståndsfrågor. I flera motioner föreslås en minskning av anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. Utskottet konstaterar att flertalet av motionsförslagen om minskningar inte har specificerats när det gäller utrikesförvaltningens del av anslaget.

Den 19 oktober 2017 gav kabinetssekreterare Annika Söder utskottet preliminär information om Utrikesdepartementets ekonomi och utrikes-

förvaltningens utveckling. Kabinettssekreteraren anförde att Utrikesdepartementets budget var i balans. Som exempel på effektiviseringar nämnde kabinettssekreteraren att det fanns ett pilotprojekt som såg över möjligheterna att flytta administrativ verksamhet från små utlandsmyndigheter till utrikesförvaltningen i Stockholm.

I avvaktan på riksdagens beslut om anslag har Utrikesdepartementet preliminärt föreslagits få 2,9 miljarder kronor för budgetåret 2018. Detta föreslagna belopp skulle utgöra ca 37 procent av anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. Utskottet konstaterar att antalet medarbetare inom Regeringskansliet i september 2017 uppgick till omkring 3 800 personer, varav ca 770 var anställda inom utrikesförvaltningen (exklusive kommittéanställda och lokalanställda vid utlandsmyndigheterna). Utrikesdepartementets andel motsvarade då ca 20 procent av de anställda inom Regeringskansliet.

Utskottet har inga invändningar mot regeringens förslag till medelstilldelning för anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. och anser därmed att konstitutionsutskottet bör avstyrka motionerna 2017/18:2524, 2017/18:3095, 2017/18:3695, 2017/18:3770 och 2017/18:3822 i de delar de rör anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m.

Stockholm den 9 november 2017

På utrikesutskottets vägnar

Kenneth G Forslund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kenneth G Forslund (S), Karin Enström (M), Olle Thorell (S), Sofia Arkelsten (M), Markus Wiechel (SD), Margareta Cederfelt (M), Pyy Niemi (S), Kerstin Lundgren (C), Pernilla Stålhammar (MP), Krister Örnfjäder (S), Birgitta Ohlsson (L), Sofia Damm (KD), Maria Andersson Willner (S), Sotiris Delis (M), Lotta Johnsson Fornarve (V) och Marie-Louise Rönnmark (S).

Avvikande meningar

1. Utrikesförvaltningen (SD)

Markus Wiechel (SD) anför:

Vi konstaterar att Sverigedemokraternas budgetförslag skiljer sig från regeringens förslag, bl.a. när det gäller anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. Regeringen med sitt regeringskansli bör i egenskap av styrande föregå med gott exempel och klara sig med mindre medel. Vi kan biträda flertalet av de transfereringar mellan utgiftsområden och anslag som föreslås men tvingas tyvärr konstatera att ytterligare en negativ effekt av den hittills förda politiken är att säkerhetshöjande åtgärder måste vidtas. Rent generellt anser vi dock att en regering där antalet avgjorda regeringsärenden stadigt sjunker samtidigt som den vanligast förekommande ärendetypen är anställningsärenden torde ha betydande utrymme för effektiviseringar.

2. Utrikesförvaltningen (C)

Kerstin Lundgren (C) anför:

Jag anser att motion 2017/18:3695 ska tillstyrkas i de delar som den rör anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. Jag väljer här att enbart kommentera de delar som direkt berör utrikesförvaltningen. Med hänsyn till att regeringen har begärt ett större tillskott av medel för fredsfrämjande anser Centerpartiet att tidigare medelsökningar för medling och konfliktförebyggande ska dras in. Centerpartiet föreslår även att den tidigare anslagsökningen för främjandeinsatser avbryts. I dessa delar kan anslaget till utrikesförvaltningen direkt beröras. Ytterst är det dock regeringen som beslutar om fördelningen av de sammantagna besparingar som föreslås för anslaget 4:1 Regeringskansliet.

3. Utrikesförvaltningen (L)

Birgitta Ohlsson (L) anför:

Liberalerna föreslår att pris- och löneomräkningen för 2018–2020 justeras ned med 20 procent, vilket får konsekvenser bl.a. för utrikesförvaltningen. Jag anser därför att utskottet i sitt yttrande bör tillstyrka motion 2017/18:3822 i berörd del.

4. Utrikesförvaltningen (KD)

Sofia Damm (KD) anför:

Jag konstaterar att Kristdemokraternas budgetförslag skiljer sig från regeringens förslag, bl.a. när det gäller anslagen 4:1 Regeringskansliet och 5:1 Länsstyrelserna m.m. Jag står naturligtvis bakom Kristdemokraternas motion men hänvisar när det gäller anslagen 4:1 Regeringskansliet m.m. och 5:1 Länsstyrelserna m.m. till konstitutionsutskottets behandling.